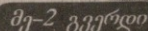

ՊԱՆԻ 50 ԹՈՒՐԻ

ოგუდსენობის კანდიდატი

მე-2 გვერდი

მე-6 გვერდი

მე-3 გვერდი

მე-2 გვერდი

ელექტრონული ვერსია - <http://www.opentxt.org.ge/sakartvelo>

ლუიზა შაკიაშვილი: საბრალო პატივში აქმით-იმით «შე- მოუღაფუნა»...

ჩვენ ვწვებით აღნიშნული ცენტრის ერთ-ერთ აქტიურ წარმომადგენელს, ქალაქბატონ ლუიზა შაკიაშვილს და ინტერვიუ ვთხოვეთ მას.

— რას ელოდით არჩევნებისაგან და როგორ შეაფასებთ იმას, რაც მოხდა?

— გულახდილად გეტყვით. ექვლოდი გაყალბებას და მოხდა კიდევ, მაგრამ

ისე, რომ ყოველგვარ მოლოდინს გადააჭარბა. არჩევნების ობიექტურობაში რომ დარწმუნებული ვყოფილიყავით, ჩვენს კანდიდატს წამოვაყენებდით და აუცილებლად მივიღებდით მასში მონაწილეობას. ჩვენთვის საარჩევნო კანონი სრულიად არადემოკრატიული და მიუღებელი იყო. ამიტომაც გამოვეცხადეთ არჩევნებს ბოიკოტი და სხვებსაც ამისაკენ მოუწოდეთ. არავინ არ გვისმინა და შედეგი დღეს უკვე სახეზეა.

გაყალბებაც არის და გაყალბებაც, ერთხელ უკვე გამოვეთქვი ეს აზრი და შემოიღია ახლაც გავიმეორე: შევარდნაძე ალბათ საქართველოს პირველ პრეზიდენტს არჩევნებში ეჯიბრება, ცდილობს დაეწიოს და გაუსწროს მას. აქვე არ შემოიღია არ გავიხსენო საბჭოთა პერიოდში გამეფებული ლოზუნგი: დავეწიოთ და გაუსწროთ აშშ-ს ერთ სულ მოსახლეზე რძის, კარაქისა და კვერცხის რაოდენობის მხრივ! ეს იყო ჩვენი უმთავრესი ლოზუნგი. მართალია, ხმადაღწა არ აცხადებს, მაგრამ აშკარაა, რომ მისი შინაგანი დევიზია არჩევნების შედეგებში გაუსწროს პირველ პრეზიდენტს. ამიტომაცაა, თითქმის მიუახლოვდა 87%-ს.

აბა, სხვა რა შეიძლება ითქვას? დამემოწმებით, საარჩევნო უბნებში ტოტალური სიციარილე იყო. ამრიგად,

შედეგიც ყალბია. თავხედობამ ყოველგვარ ზღვარს გადააჭარბა. ხალხი მიიყვანეს იმ ზომამდე, რომ ჩაიკეტა და არჩევნებზე არ გამოცხადდა. სხვათაშორის, 80%-იანი გაყალბების შემდეგ თბილისი რომ დავინახე, გავოგნდი. ეს იყო აბსოლუტურად მკვდარი ქალაქი. ეტყობა, მოქალაქეები ისხდნენ სახლებში და დასტიროდნენ საკუთარ უბე-

დურებას.

— ქალბატონო ლუიზა, რატომ არ აღნიშნეს დამკვირვებლებმა სერიოზული დარღვევები?

— ვფიქრობ, დამკვირვებლები ელოდებიან, რომ შედეგებს გაანალიზებენ და მასალებს გადაამუშავებენ. ისინი

გაგრძელება მე-5 გვ.

“შანსიანი” მსაქმე- ქიპაშვილები აბა ელიზბარის წინააღმდეგ შუქნაღმისმურის გამოქიზება

სასამართლოს უკანონო გადაწყვეტილებები მართლმადიდებელი ეკლესიის მოღვაწის, დეკანოზ მამა ელიზბარის და მისი ოჯახის წინააღმდეგ, როგორი გზებით იგებენ შანსიანი ბარძიმაშვილები სასამართლო პროცესებს?

ნაწილი I

ავად თუ კარგად, დავადებით დემოკრატიის გზას. ადამიანის უფლებების დაცვა დემოკრატიის ერთ-ერთი აუცილებელი პირობაა. ასეთ მმართველობას საპირკველი სამართალმა და კანონიერების დაცვამ უნდა ჩაუყაროს; სწორედ ამიტომ მივიჩნიეთ საჭიროდ, ჩაგვეტარებინა ჟურნალისტური გამოძიება. ერთ მხარეს არის ქაშვეთის ეკლესიის დეკანოზი — მამა ელიზბარი და მისი ოჯახი, მეორე მხარეს — ხანშიშესული პედაგოგი ქალი ანა ბარძიმაშვილი. ჩვენი დაინტერესება გამოიწვია არა იმდენად კონკრეტულმა დავამ, არამედ იმან, თუ საქართველოს მართლმსაჯულება რა დოკუმენტებს ეჭრდნობა გადაწყვეტილების გამოტანისას.

დაეა ორ მეზობელს შორის მრავალჯერ იქნა განხილული სსკდასხვა ინსტანციის სასამართლოს მიერ, თუ როგორი გადაწყვეტილებები მიიღეს მოსამართლეებმა, ამაზე ქვემოთ ვისაუბრებთ, ახლა კი მოკლედ გაგაცნობთ საქმის შინაარსს.

წინო რაზმსაქმე (მამა ელიზბარი) მუდღეულობით მიმართა სასამართლოს. სადაც აღინიშნა, რომ მან 1996 წლის მაისში იყიდა ბინა თორაძის ჩიხში (იტალიურ ეზოში). მეზობელმა, ანა ბარძიმაშვილმა კი, თვითნებურად ამოქოლა საერთო სარგებლობის უფლება: სახანძრო კიბით, სავენტილაციო არხით, მეორადი განათებით, ეზოში გასასვლელით, გაჭურვის სარგებლობით და ა.შ.

ასე დაიწყო ამ ორი ოჯახის გაუთავებელი დავა, რაზეც დეკანოზი ელიზბარი ამბობს: „ასე მაწამებენ ეს ოთხი წელიწადი, ზევიდან ქვევით, ქვევიდან ზევით, გეკუთვნის, მაგრამ არ გეკუთვნის, ღვთისმსახური ხარ და უნდა დათმო, (?) ღამის ჯვარს მაცეპს!“

კრიტიკის ხელის დაკრებით მტყუან-მართალს ვერ გავარჩევთ, მაგრამ სიმართლეს ორი მხარე არა აქვს მედალით. სასამართლოების განაჩენის მოტანა შორს წავიყვანდა, წარმოდგენა რომ შეგვექმნას მათი მუშაობის უნარზე, მოვიტან მხოლოდ 1999 წლის სასამართლო პროცესების გადაწყვეტილებებს. 1999 წლის 30 ივნისის გადაწყვეტილებით ნ. რაზმის სარჩელი (დეკანოზის მეუღლე) ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. კერძოდ, დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ დაადგინა, რომ კარის სრული ამოქოლვა უკანონო იყო და უნდა მომხდარიყო სადაო კარის ღიობის გასხნა 1 მეტრი და 80 სმ-ის ზემოთ ჭერის სიმაღლეამდე ხოლო 1999 წლის 6 სექტემბრის, ქ. თბილისის საოლქო, სასამართლოს სამოქალაქო, სამწარმოო და გაკორტების საქმეთა სააპელაციო პალატის 1999 წლის გადაწყვეტილებით გაუქმდა რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება.

ამის შემდეგ, მომჩივნამ ისევ ხელახლა აღძრა საქმე. რის შედეგადაც გაუქმდა თბილისის 1999 წლის 6 სექტემბრის გადაწყვეტილება და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდა ისევ სასამართლოს. აი აქ უნდა დავსვათ კითხვა, რა ხდება? და არა კოკა ყანდიაშვილის საავტორო პროგრამაში, რომელსაც ჭკვიანი კაცი ასე გაიგებდა, არ უნდა ხელისუფლებას, რომ მოხდეს... (ამ გადაცემის შინაარსიდან გამომდინარე) ეს ნახევრად ხუმრობით. ახლა საქმე...

== გაგრძ. მე-9 გვ. ==

საქართველოში რეპრესიების დაწყების მცდელობა იყო...

ინტერვიუ ლიბერალ-კონსერვატიული პარტიის ლიდერთან ბ.ნ. ბესიკ ჯუღაშვილთან.

— გაცემული მეთოდებით ჩატარებულ არჩევნებზე, სწორად გამოგეთ, თქვენგანაც გაცემული აზრის მოსმენა მოგეწყევს?

— რეალობას ვერსად ვერ გავაქცევით, უბრალოდ ამოცანაა ახალი საარჩევნო კანონის შექმნა, მოსახლეობის აღწერა და სრული პასპორტიზაცია. სანამ ეს სამი პირობა არ შესრულდება, საქართველოში რეალურად დემოკრატიულ არჩევნებს არ უნდა ველოდით. პირადად მე თავს ვიტყუებ, რადგან არავინ არ იცის არჩევნები როგორ ჩატარდეს. უცხოურ პრესაში არა ხიშტივებით, მაგრამ აშკარად გავგვრებულნი ტონით წერენ ჩვენს შესახებ. საოცარია, საქართველოში ბოლო წლებში სოციალურ-ეკონომიკური დონე ეცემა, პრეზიდენტის რეიტინგი კი იზრდება, ალბათ რადგან ფენომენთან გვაქვს საქმე. ფაქტია — მოხდა გაყალბება. მართალია, არცერთი დოკუმენტი არ მომიძიებია, მაგრამ პრესიდან თბილისის ერთ-ერთი უბნის დედანი, სადაც აღრიცხულია 2144 ამომრჩეველი, ხოლო არჩევნებზე გამოცხადებულია მხოლოდ 812 კაცი. ე.ი. 40%-ს. ეს ერთი მაგალითი კარა საერთო სურათის წარმოსადგენად.

— იმ პოლიტიკოსებს, რომლებმაც არჩევნებს ბოიკოტი გამოუცხადეს, პროკურატურა დაკითხვას იბარებდა. მათ შორის თქვენც იყავით, თავისთავად თვით ფაქტი იყო ალბათ დამამტკიცებელი.

— დიას, პროკურატურაში დაკითხვას დამბარეს, როგორც აქტიური ბოიკოტის მომხრე და რადგან მიმართვების გამავრცელებელი, რაც, რა თქმა უნდა, სრული სიყალბეა. მე იქაც ვიქვი და ესლავ ვამბობ, სჯობდა პროკურატურის თანამშრომლებმა ინტელექტი აიძალონ და იკითხონ პრესა, რადგან სასოგადოებისთვის კარგად იყო ცნობილი, რომ ბესიკ ჯუღაშვილი არჩევნებს უნდობლობას უცხადებდა. ამ უკანასკნელსა და ბოიკოტს შორის კი დიდ განსხვავებაა. რაში სჭირდებოდათ დაკითხვა! მათ დიდი შეცდომა დაუშვეს. აქტიური ბოიკოტის მომხრე რომ ვყოფილიყავი, ეს კანონით არ ითვლება. საქართველოში რეპრესიების დაწყების გარკვეული მცდელობა იყო, მაგრამ არ გამოუვიდა.

— აქტიური ბოიკოტის მომხრე პარტიებმა,

თქვენი შედარებით ლოიალური პოზიცია როგორ აღიქვეს, მგონი თქვენგან უფრო მეტს ელოდნენ.

— არა, მასე არ ყოფილა. “თავისუფლებისა და დემოკრატიის ცენტრში” 27 პარტია ერთ გაერთიანებულ, სახალხო პარტიამ ჯუღაშვილმა პარტიაშვილს დაუჭირა მხარი, რვა პარტიამ ირჩიეს. ყოველივე ერთმანეთში შეთანხმებით გადაწყდა და ამას არავითარი კონფლიქტი არ გამოუწვევია.

— ტრადიციონალისტთა ლიდერი ძველი ერთგული მოძრაობის მივიწყებული სახელების გაცოცხლებას აპირებს, თლინდ შემაჯავებედის. ასათიანის ეს “ახალი” ინიციატივა როგორ მიიღეთ?

— “რუსთავი 2”-ის ეთერში ბატონი აკაკის გამოსვლამ გამოაცხადა, როცა მან თქვა, მე უნდა გავხდე შემაჯავებელი ძალების გაერთიანების ინიციატორი. ოცეც წინადადება წამოვაყენე სუთი თვის წინ, რაც ჩემსა და სარამაშვილს შორის განსეთქილების საბაბად იქცა. ამბიციები არ მაქვს, მაგრამ გული მართლა დამწყვდა. ერთხელ არ უსუსებია ჩემი სახელი, თითქმის არც ვარსებულვარ.

— შემაჯავებების შემთხვევაში, მათთან გაერთიანებას გადაწყვეტ?

— თავის დროზე, როცა აღნიშნული განცხადება გავაკეთე, ჩემს ბლოკში ტრადიციონალისტებსაც მოვიაზრებდი. სატელევიზიო გამოსვლაში კი ბ.ნ. აკაკის საეროდ არ უსუსებია. მე ხშირად მითქვამს, რომ სამწუხაროდ ჩვენთან შემაჯავებენ — შემაჯავებენ ერთმანეთისაგან გამოჯანულები არ არის. პოლიტიკური კულტურის ჩამოყალიბებას დრო სჭირდება. რამდენჯერმე შემიძლია ინიციატივით გამოვედო, სანამ არსებული პოლიტიკური ცენტრი დომინირება, იქნებ შემაჯავებენ ცენტრისტული მიმართულება სევექსნა. ვხანთ, ვისაუბრებთ, ვეპატივებთ და საბოლოო აზრიც გამოვიკეთებ. აკაკი ასათიანი თუ “მიკადრებს” და ჩემს აზრს მოისმენს, ძალიან კარგი იქნება.

— გასული კვირის მთავრობის სხდომაზე დიდი ვნებათაღვრა მოყვა სოხუმის იმპორტის დაბეგვრისა თუ დაუბეგვრადობის საკითხს. თქვენ როგორ ფიქრობთ, რა აჯობებს, სოხუმის იმპორტიროთა გადასახადიან განთავსიუფლება თუ ადგილობრივი მწარმოებლებისათვის შეღავათის მიცემა?

არმა ურბეხაშვილი

აგთანდილ იმნაძე:
საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის
საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის...
საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის...

საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის

აგთანდილ იმნაძე, მის ბიოგრაფიას...
აგთანდილ იმნაძე, მის ბიოგრაფიას...

ბატონო აგთანდილ, სენი დიდილი...
ბატონო აგთანდილ, სენი დიდილი...
ბატონო აგთანდილ, სენი დიდილი...

დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...

დავით აღმაშენებლის

დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...

დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...
დავით აღმაშენებლის...

იმნაძე სა- ბატონო აგთანდილ ბის ჯარი მართ- ლა დღეა?

სისხლიანი 9 აპრილის...
სისხლიანი 9 აპრილის...
სისხლიანი 9 აპრილის...

მცირე და საშუა- ლო ბიზნესის ეკონომიკის პრიორიტეტი?

მრეწველობა გადარჩენის...
მრეწველობა გადარჩენის...
მრეწველობა გადარჩენის...

საქართველოს ეროვნული და დემოკრატიული მიმართულების პარ- ტიების და ორგა- ნიზაციების განცხა- დება 2000 წლის 9 აპრილის საპრეზი- დენტო არჩევნების შესახებ

1999 წელს საქართველოს პარ-
ლამენტმა მიიღო საარჩევნო კანონის...
1999 წელს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო საარჩევნო კანონის...

კანონი და ყველა საარჩევნო ბერკეტის...
კანონი და ყველა საარჩევნო ბერკეტის...
კანონი და ყველა საარჩევნო ბერკეტის...

მდგომარეობიდან, ტერიტორიული...
მდგომარეობიდან, ტერიტორიული...
მდგომარეობიდან, ტერიტორიული...

მე-3 გვერდიდან

გვებრძოლით. "ბორცვების იმპერია" გვებრძოლით. ყოველივედან გამომდინარე, როდესაც თქვენ, კაცებს პოლიტიკოსო, ჩემთან, თქვენთვის სიტყვებით რომ ვთქვათ, გაჭირვებული, თხოვნით მოხვედით... გახა მე სხვაგვარად მოქცევა შემოქმედ... ახლა კი ძალიან გთხოვთ ამ სიტყვებს დაჟვადრებად ჩუ მიიღებო, თქვენ რომ არ გაგვხსენებინათ ეს, გაფიცებით მე სიტყვას არ დაჟვადრადი.

— ჩვენს წინა კითხვაში „წამება“ შემთხვევით არ მიხსენებია. დღეს ბევრი იფარება წამებულის ნიღაბს, მათ შორის ისინიც, რომელთაც ჩვენი სტები გადასაბირებლად „წაუთამაშენ“ და მათ შესახებ არსებული რაღაც უმნიშვნელო მაკომპრომეტირებული მასალები შეახსენეს. მათგან ზოგი დათანხმდა კიდევ საიდუმლო თანამშრომლობაზე. გასაოცარია, რომ ამ წამების შესახებ არაფერს ამბობდნენ არ არ ამბობენ ყოფილი პოლიტიკოსები: მერაბ კოსტავა, ზვიად გამსახურდია, თემურ ჭანტურიშვილი, ძეგბი ბერძენიშვილები, ვაჟა ჟღერტი და სხვები. თქვენგან არაფერი მსმენია ამის შესახებ. მითხარი, მართლა გაწამებდნენ? თუ ასეა, მე ვფიქრობ, ისინი უნდა დაისაჯონ. რადგან წამებას თვით უმკაცრესი საბჭოთა კანონებიც არ ითვალისწინებდნენ. ეს მძიმე დანაშაულია და მას ხანდაზმულობის ვადა არა აქვს. თანაც, ეს მწამებლები ხომ ნიღბებით არ იყვნენ. ყველასა აქვს თავისი სახე, სახელი და გვარი. თქვენც ასე ხომ არ ფიქრობთ?

— საბჭოთა ხელისუფლებაზე „ცილისმწამებლური“ ფილანკორების გამო დაბრტყილ (1978 წლის 25 აპრილს). მაგრამ მართლა ცილისმწამებელი უყენები, რომ ვთქვა მწამებდნენ-მეთქი. ყოველ შემთხვევაში, ჩემი მხედველობის არეში არ იყო ხელშეწყობი წამების თქნადკ ერთი ფაქტი. მაგრამ ის ფსიქოლოგიური ზეწოლა: რაც მიმდინარეობდა არა მარტო ძიების, არამედ მოულოდნელ პერიოდში, ან თუნდაც თვით პარტიმობა არაფრის გამო. ახრის გამოთქმის გამო, იმის გამო, რასაც დღეს მოუწი ჩვენი მოსახლეობის 80%-ზე მეტი სხადის? განა თვით ეს ფაქტი „წამება“ არ არის? ალბათ ესა აქვთ მხედველობაში. როდესაც ამ სიტყვას ამბობენ და ალბათ თქვენც ეს გქონდათ მხედველობაში, თქვენც კი კიდევ ვიმეორებ, არ ვიცი, რა ატრებიუტით იყო „შეიარაღებული“ თქვენი უწყება, როცა წვენზე „ფსიქოლოგიურ“ ზეწოლის ახორციელებდა. ეს ალბათ თქვენ უკეთ უნდა მოგახსენებოდეთ. თქვენც არ გამომოცხადებ, რომ თქვენთვისაც არ ყოფილიყო ცნობილი ყველა ის მეთოდი, რაც მათხელთ აქონდათ. ერთ მაგალითს მოვიყვან. ჩემი სახარტოლო პროცესი რომ დამთავრდა და მოსამართლემ განაცხადის წაკითხვა დაამთავრა, იმდენად მოულოდნელი იყო ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას, შემდეგ კი ვიქტორ რეხილასის განცხადებითან შედარებით ჩემი განცხადებით, რომ აქ უკვე გარდაცვლილ დედასეშს გულის შეუწყვდა და სკამებს შორის ჩავარდა. მე, ბუნებრივია, შეუფოთილი და ეჭვადლება მისკენ მიქონდა, რომ ამ დროს მომეგონდნენ მეზადრავები და ხელების გადაგრეხვით ძალით გამათრიეს დარბაზიდან. თითქმის ისე, როგორც რეჟისორ

ციოზე გადაღებულ ძველ კინოფილმებშია. განაჩენს ისე არ შეუშფოთებია, როგორც დედაჩემის ჩემთვის გაურკვეველმა მდგომარეობამ. ასე მეგონა, მოკვდა იგი და ბუნებრივია, მე მოვკვლი. ასეთ მდგომარეობაში შემოყვანეს საკანში, სადაც ჩემთან ერთად მყოფი ორი „ბინადარი“ გადაყვანილი და მჩხვდა. ასეთ სტრე-

აშთაფილ იმეაქე:

სახალხო დამცველი ასოლორ ხალხის წინაშე უნდა იყოს პოლიტიკოსი

სულ მდგომარეობაში საკანში მარტო ვიყავი. რამდენიმე დღის შემდეგ მოხდა ისეთი რამ, რაც ჩემთვის დღესაც აუხსნელია. საერთოდ, როგორც წესი, საკანში ყოველდღე გვაწვდიდნენ გაზეთებს („კომუნისტი“, „ზარია“, „პრავდა“, „იზვესტია“). ეს იყო ჩვენთვის დროის განმსაზღვრელი, თუ რა დღეა, რა რიცხვია

ახლა ბრძოლების გმირად მოაქვს თავი, მათ ბაქიბუქს აღვიქვამ ჩემი ბრძოლებში დაღუპული მეგობრების ხსოვნის შეურაცხყოფად და წესიერებისაკენ მოუწოდებ. თქვენ, ყოფილ პოლიტიკოსებსა და ეროვნული მოძრაობის ლიდერებს არ გინდებთ ასეთი სურვილი?

ლიდა ვიქტორ რეხილასის, გიორკორძის, თემურ ჯანელიძის, თამარიკო ჩხეიძის და შესაძლოა არ ვივლიდ. ალბათ კიდევ ორსამ ადამიანს. მიუხედავად იმისა, რომ მერაბი და მე ერთი და იმავე დროს ერთ ლაგერში ვისდიდით სასჯელს (თუმც კი ერთმანეთს არ გვახედრებდნენ) და განთავისუფლების შემდეგ თანამოაზრენი და თანამებრძოლები ვიყავით, ჩემი მხრიდან ღიდი

ამდებობა, რადგან აქ მოუწიდა პასუხისმგებლობა და მორალური პასუხისმგებლობა ადამიანს, რომ შენს უფლებებზე და მითუმეტეს, პრივილეგიებზე არც უნდა იფიქრო. კიდევ ვიმეორებ, თქვენს მიერ ჩამოთვლილი ყველა დარღვევა, რაღა თქმა უნდა, საუკრადლებოა, მაგრამ განა არაა ადამიანის უფლებების დარღვევის ის, რომ კრიმინალი, მექრთამე, ხაზინის ქურდი და საერთოდ, კორუპტიორ-ბუღალა მთელი კასტა დაუსჯელობა ნებავრობის?

კალნიერება იქნებოდა თავი მერაბის მეგობრად გამომეცხადებინა.

— ბატონო ავთანდილ, სულ მალე თქვენ სახალხო დამცველის, ადამიანის უფლებათა დარღვევის წინააღმდეგ მებრძოლის პოზიციას დაიკავებთ „სანგარში“. ადამიანის უფლებები, რომ ჩვენში ირღვევა, ეს აქსიომაა. თუნდაც იტულებითი

ეს არ გახლავთ სამართალდამცავი სისტემის პუბანურობა, ეს გახლავთ ამ სისტემის უსუსურობა და უფრო მეტიც, სწორედ ამ სისტემის კორუპტირებულობის პირდაპირი შედეგი. როდესაც დამნაშავე დაუსჯელია, ეს ჩემი და თქვენი უფლებების უხეში დარღვევაა. აღარაფერს ვამბობ ადამიანის სამ უმთავრეს წინადათაწინადა უფლებებზე, როგორიცაა სიცოცხლის, შრომის და ბედნიერებისაკენ სწრაფვის უფლება.

რით დაფიცებ ბრძოლას? საქართველოში მოქმედებს ადამიანის უფლებათა დაცვის რამდენიმე უწყება. სამთავრობო და არასამთავრობო. სამთავრობოებს განეკუთვნებიან საპროკურორის კომიტეტი (თავმჯდომარე ქინი ელენე თქედორაძე), უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე ადამიანის უფლებათა საქითხებში ქინი რუსუდანი ბერძენი და სახალხო დამცველი — იმბუდსმენი (მოვალეობის შემსრულებელი ბინი თეიმურაზ ლომსაძე) არასამთავრობოებს — ადამიანის უფლებათა დაცვის ასოციაცია (თავმჯდომარე ბინი გიორგი კერვალიშვილი), ყოფილი პოლიტიკოსები ადამიანთა უფლებებისათვის (ქინი ნანა კაკაბაძე და ბინი გელა ნიკოლაიშვილი) და სხვები. მე, იმ დამსახურებით, თუ რა გულისკანქებით ამ ათორზე, შევეცადები კორუპციასა გავუწო მათ მოქმედებს, რათა ერთიანი ძალისხმევით მივაღწიოთ სასურველ შედეგს. ამის ძალიან მშვენიერგია და, რაც მთავარია, საუკეთესო პირადი ურთიერთობა აქვს თითოეულ ზემოთჩამოთვლილ პიროვნებასთან.

— მიუხედავად იმდენად, ჩემის თანამდებობის ვაკანტურობისა, სახალხო დამცველის აპარტი დღესაც მოქმედებს და, მე ვიტყვი, მეტად უღიმამოდ უწყებაა, მის ძალას ვერც ხელისუფლება გრძნობს და ვერც სასოგადოებრიობა. კონკრეტულად რას გვპირდებით, რომ ამ „ინგლისის დელოფლობას“ მოვლოს ბოლო?

— კრიტიკაში რომ ავყავით, ალბათ დღეს უტარტობა იქნებოდა ჩემი მხრიდან. ვინაიდან კანდიდატად ვითვლებდი ამ პოსტზე, რაც შეეხება იმას, თუ რას გპირდებით, გარდა იმისა, რაც უკვე ვითხარი. შევეცადები საკანონმდებლო ინიციატივით შევიღეს პარლამენტში, რათა შევიღეს ცვლილება კანონში სახალხო დამცველის შესახებ, რაც მდგომარეობს იმაში, რომ ამ პოსტზე საყოველთაო სახალხო არჩევნების გზით ინიშნებოდეს ადამიანი. ეს უფრო მეტი თავისუფალი მოქმედების საშუალებას მისცემს სახალხო დამცველს. არ იქნება იგი ანგარიშვალდებული და არც სხვაგვარად ვალდებული არც პარლამენტის და არც პრეზიდენტის წინაშე. იგი ვალდებული უნდა იყოს მხოლოდ და მხოლოდ ხალხის წინაშე. ვინაიდან ის არის სახალხო დამცველი.

ესაუბრა ილია ბარამიძე რედაქციისთვის: მე-5 გვერდზე გამოქვეყნდა საზოგადოება „ქართული“ გამომცემის ხელმოწერა, რომელზეც იქნა წარდგენილი იმდენივე ხელმოწერა, რამაც ბატონი ავთანდილ იმდენი

და ა. შ. ერთ დღეს, ზუსტად არ მაჩხოვს როდის, პირბობითა 3 დეკემბერს, როდესაც დავაპირებულე გასეთის კითხვა, დავუბრუნე ზედამხედველს გასეთი, დავიძინე და გავიღვიძე. ყველა აცვილებელი პროცედურისა და საუზმის შემდეგ იხსნება ე. წ. „კარმუშკა“ და ზედამხედველი მაწადის ახალ გასეთს, რომელსაც აწერია 9 დეკემბერი. 5-6 დღე ჩემი არსებობიდან სადღაც გაქრა. ბევრი ვეცადე გამეგრევი სად გაქრა ეს დღეები, მაგრამ უშედეგოდ. ვიგრძენი, რომ ვგვიღებოდი და აქ მოვიკრიბე მთელი ჩემი ნებისყოფა და ძალები. გუთხარი ჩემს თავს, რომ უნდაო ჩემი ფსიქიკატრიულში გადავიყვანა, რასაც მაშინ საბჭოთა დისიდენტების წინააღმდეგ წარბეგებით იყენებდნენ. დავარწმუნე ჩემი თავი, რომ მათთვის არ უნდა მიმეცა საბაბი, განეხორციელებინათ თავიანთი ნანაფიქრო. რამდენიმე საათი მეხდლე დახოქილმა ლოცვაში გაგატარე და სრულიად დაიშრედიე თავი. როცა ზედამხედველმა კარი გაიღო და ბაღრაგმა საგამომძიებლო განყოფილების უფროსთან, ბატონ ალექსანდრე მირიანაშვილთან ამოვიყვანა, მაჩხოვს მისი გაკვირვებული მხეხა. როცა მკითხა, როგორა ხარო და მე გაღიმებულმა ვუპასუხე, არა მიშავს-მეთქი... ბატონი საშა (მირიანაშვილი) რამდენიმე წლის წინ გარდაიცვალა. სიცოცხლის ბოლო წლებში იგი ქალაქის მერი-აში (ქალაქის საბჭოში) იურისტად მუშაობდა, რადაც საქმეზე ვიყავი ამ შენობაში და სრულიად შემთხვევით შეგვხდით. ძალიან თბილად შემხვდა, თავის სამუშაო ოთახშიც შემიპატიჟა. მეც, ბუნებრივია, კარგად შეგხვდი და დიდხანს ვისაუბრეთ. ბოლოს ამ შემთხვევაზეც ჩამოვყვდეს საუბარი და ვთხოვე, ვთქვა (ცოტა შეცბა). შეგაქვდა არ უსიამოვნება, მაგრამ ეცადა არ ეგონებინებინა. მისთვის ჩვეუ-

— კი, ხანდახან, როდესაც რომელიღაც დებუტატის კანდიდატი ან დეპუტატი, ან პრეზიდენტობის კანდიდატი გამოდის და თავს დისიდენტად ან მერაბ კოსტავას ან ზვიად გამსახურდიას განუცრელ მეგობრად ასაღებს. სინამდვილეში კი ეროვნულ მოძრაობაში 9 აპრილის შემდეგ არის მოსული. ზოგი გაცილებით გვიანაც. დისიდენტები საქართველოში თითქმის სამოსახლოვდნენ. შემოიღია ჩამოვითვალეთ: ზვიად გამსახურდია, მერაბ კოსტავა, ვიქტორ რეხილასი, ბეგო ბეჟუაშვილი, თემურაზ ჯანელიძე, გიორკორძაძე, ზურაბ ცინცაძე, ლუიზა შაკიაშვილი, თამარიკო ჩხეიძე, ვია ჭანტური, ირაკლი წერეთელი, ნანა კაკაბაძე, მარიკა ბაღდავაძე, გელა ნიკოლაიშვილი, ლევან და დათო ბერძენიშვილები, ვახტანგ ძაბირაძე, გურამ გუგუბიძე, ჯონი ლაშქარაშვილი, ტარიელ ღვინიაშვილი, ვაჟა ელენტი, ზურაბ გოგია, ვახტანგ გიორგაძე, ესაა სულ. მე მგონი არავინ გამოიმჩნეხა, მაგრამ თუ გამოიმჩნეხა, ბოდიშს ვუხდ. რაც შეეხება თემურ ჭანტურიშვილს, იგი დისიდენტურ მოძრაობამდე, ადრე დააპატიმრეს და ჩამოვილი პოლიტიკოსი იყო. მაგრამ, როგორც ასეთი, „დისიდენტი“ მასზე არ იტყვი. ასევე ტრაქტატის ზეიმის საპროტესტო გამოსვლებში იმ ექვსი დისიდენტის გარდა, ვინც დააპატიმრეს ბევრი ქართველი მამულიშვილი მონაწილეობდა. მაგალითად, ქალბატონები ნანა მკვლადიძე, ნანა ჯაფარიძე, ნინო მარჯანიძე და სხვები, რომელთაც სრული უფლება აქვთ დისიდენტებად იქნებოდნენ. მაგრამ ისინი ამას არ აკეთებენ. რაც შეეხება ზვიადთან და მერაბთან მეგობრობას, ჩუ დაიკვივნიან. ზვიადს ერთი მეგობარი ჰყავდა. ეს იყო მერაბი. მერაბი უფრო კონკრეტულად იყო და მეგობრებიც მეტი ჰყავდა. მაგრამ არც ისე, ის თვითონ მეგობრად სთუ-

უმუშევრობა, მათხოვრული ხელფასები და პენსიები, ისიც გაცემული, სოციალური უსამართლობა... ყოველივე ეს ხომ ადამიანის უფლებათა დარღვევაა, რითი დაიწყებთ ბრძოლას და რა მიმართულებით წარმართავთ მას, ან ვინ იქნება თქვენი მოკავშირე ამ ბრძოლაში?

— თქვენ ისე ამბობთ, „სულ მალე სახალხო დამცველის პოზიციას დაიკავებო“. თითქმის უკვე გადაწყვეტილი იყოს, ბატონო ილია, აქამდე ჯერ შორხა, დროით არა, დღე-ღამე უნდა გადაწყდეს. შესაძლოა ამ დიალოგის გამოქვეყნებამდეც მოხდეს ეს. მაგრამ მე ვიქნები თუ სხვა, ეს მხოლოდ ერთმა ადამიანმა იცის. ეს გახლავთ საქართველოს პრეზიდენტი. რამდენიმე კანდიდატი „წარდგენილი“. ერთი ამ ორშაბათსაც წარადგინეს და ასე, რომ მე ამ შემთხვევებზე პოზიციას ჩვენი, თბილისური ქარგონით რომ ვთქვა „ან დავიკავებ, ან არა“. რაც შეეხება დანარჩენს, სრულიად გეთანხმებით, ირღვევა და მერე როგორ... თუნდაც ამ ცოტა ხნის წინ ასევე გასეთში გამოქვეყნებული ჩემი, ასე ვთქვათ, ქურჩალი-სტერი ნაშუშვარი მინდა მოვიყვანო მაგალითად, სადაც საუბარია იმაზე, თუ როგორ შევახეს თბილისის საოლქო სახამართლომ და საქართველოს რეზიდენს დეპარტამენტმა აფხაზეთში დამარ, ტყვედამყოფთა და დაღუპულთა და მათი ოჯახის წევრთა სასიცოცხლო უფლებები და დარტყვის ისინი უღუკამაპროდ. ასეთი მაგალითები, სამწეხაროდ, ჩვენში ძალზე ბევრია. ამიტომ დიდი სურვილი მაქვს, რომ „იმპულს-მეხის“ პოსტი (და არა თანამდებობა) დავიკავო. ასე მგონია, ძალიან ბევრის გაკეთებას შევძლებ. სავსებით გაცნობიერებული მაქვს ის, თუ რა მაღალი პოსტია სახალხო დამცველის პოსტი. დიან, პოსტი და არა თან-

მე-2 გვერდიდან.
უახლოეს მომავალში ამ დარ-

ლუიზა შაჰიაშვილი: საბრალო პატივპილი აქმით-იქმით «უპ- მოუღაოუნა»...

დევებს უფრო დამაჯერებელს
გახდიან. ეუთოს წინასწარი
დასკვნები უკვე გამოქვეყნდა.
მასში უხეშ დარღვევებზე
ძალიან სერიოზული შენიშ-
ვნებია და დიდი რაოდენობით
არის დაფიქსირებული და
დამკვირვებლებს ჯერჯერობით
საბოლოო სიტყვა არ უთქვამთ.
— როგორ ფიქრობთ, აბა-
შიძემ მაინც და მაინც წინა-
დღით რატომ მოიხსნა თავისი
კანდიდატურა?
— ამბობენ, ქვეყნის ინტერ-
ესებისთვის. ვერ ამხსნია,
ქვეყნის ინტერესებიდან გამომ-
დინარე, რაღა მაინც და მაინც
წინა დღეს? თუკი ამ ინტერე-
სებს ითვალისწინებდნენ, თვე-
ების მანძილზე რატომ ჭამდნენ
ერთმანეთს? იცით რა, ეს
რაღაც ბინძური გარიგებაა,
ბინძური თამაში. ამჟამად
ორივე, აბაშიძე და შევარდ-
ნაძე სახელისუფლებო სტრუ-
ქტურის წარმომადგენელია,
ერთი რეგიონის, მეორე რეს-
პუბლიკის, უფრო სწორად,
დარჩენილი რესპუბლიკის.
ორივეს თავთავისი ინტერესი

ტიაშვილი გამოდის. ეს ხომ
ფაქტია?
— პატივპილი ორივე მხ-
არემ დაუნდობლად გაწირა. მან
თავისი გულუბრყვილობი-
სათვის და შინაგანი პატიოს-
ნებისათვის მიიღო. საბრალო
ორივე მხრიდან გაილახა, აქმით-
იქმით შემოულაწუნეს. მეტადე-
ბა, რომ გაღახული ბავშვივით
დარჩა. სიმართლე რომ
გითხრათ, ადამიანურად ვუ-
თანაუგრძნობ. არ დამიჯერა,
ვეხვეწებოდი, მოხსენი კანდი-
დატურა ვიდრე ცოცხალი და
ლამაზი ხარ-მეთქი, არ დამ-
იჯერა და რა ექნა! მაინც მე-
ბრალდება, რომ ასე არადადამი-
წურად მოექცნენ.
— ქალბატონო ლუიზა,
ცნობილი ფაქტია, რომ არჩე-
ვნების ბოიკოტირების აგიტაცი-
ისათვის რამდენიმე პირი პრო-
კურატურაში დაიბარეს. ხომ
არ ფიქრობთ, რომ მალე თქვე-
ნი ჯერიც დადგება?
— არა მგონია ისე დადგეს
ჩემი ჯერი, რადგან გაცილებით
ადრე დამიბარეს. კრწანისის
რაიონის პროკურორის მოადგ-
ილე დამსდევდა. ახსნა-გან-

მარტება ჩამომართვა იმის-
ათვის, თუ რატომ დავწერე
რომ შე-
ვარდნაძის ოჯახმა შეჭამა
საქართველო.
აქტიური ბოიკოტისათვის
ახლა სხვებს იბარებენ, ეტყო-
ბა, დიდად არ ეხალისებათ
ჩემთვის თავის შესხენება. ალ-
ბათ, უკიდურეს შემთხვევაში
მოიქცევიან ასე.
პროკურატურაში და
პოლიციებში სიარულით შეი-
ძლება ბესო ჯუღელი შეაში-
ნონ. იცით რა, ორი წელიწადი
ვხეხე სუკის ციხე, ორთაჭალის
ციხე, ქალთა კოლონია... მათ
იცინი ჩემი ბოიკორაფია და ასე
ადვილად ვერ შემაშინებენ.
თუმცა სამაგიერო სხვაგვარად
გადამიხადეს. ჩვენ მაშინ ტერ-
ორისტული აქტების წინააღ-
დეგ გამოვთქვით პროტესტი.
წერეთელი ცემეს, ცომაიას
თავში ჩაარტყეს, სანამ მესამე
გაილახებოდა, გადაეწვიტო, გა-
მოგვცხატა პროტესტი, თუნ-
დაც უმტკივნეულო და მღუ-
მარე, როგორცაა მშვიდობიანი
პიკეტი. თავიდან რომ
ავეცილებინეთ, იგნორირებას ქუ-
ჩიდან აგვიყვანეს, ჩაგვსვეს აე-
ტობუსში. სამნი ჩვენ ვიყავით
და ექვსი ცოლიც. აქვე
იყო როსტომ კუტალია, რომელ-
საც რატომღაც არავინ ახსენ-
ებს. გზაზე ლეილა ცუდად გახ-
და. ე.წ. შუშოკი „ავტოკეტ“, რომ
გავეჩერებოდნეთ. ჩამოგვსვეს
თბილისის ზღვაზე...
ეს ადამიანის უფლებების
ისეთი უხეში დარღვევაა, რომ
არც კი შეიძლება სახელი მოე-
ძებნოს. ეს არ არის ცემაზე ნა-
კლები. ასე იშორებენ მათთვის
არასასურველ პირებს.
— ასეთ შემთხვევათაგან
ფონზე რის მიღწევას აპირებთ?
მაშ, რა აზრი აქვს ბოიკოტის
გამოხატვას?
— ბოლომდე მთელ ქვეყანას
დავანახეთ, რომ ხელისუფლე-
ბას, ფაქტობრივად, არა აქვს
ნდობის მანდატი. შევარდნაძე
მხოლოდ იურიდიულად გახდა

პრეზიდენტი. მოსახლეობის უდ-
იდესი ნაწილი მას არ სცნობს.
ხალხმა არჩევნებზე არ მისე-
ლით თავისებურად გამოხატა
პროტესტი. ეს იყო წინააღმდე-
გობის გამოხატვის პასიური,
მაგრამ მეტად სერიოზული
ფორმა. ამ ხელისუფლების ადგი-
ლზე მე ძალიან შემრცხვებო-
და. იმ დღეს პაერი თითქოს დენ-
თით იყო დატენილი. უცნაურად
უხალისო და უჩვეულო „სიმშ-
ვიდე“ სუფევდა. ფაქტობრივი
მდგომარეობა ისაა, რომ ხალხს
ალარ უნდა ეს მთავრობა, თუმ-
ცა არჩევნებით ვერ შეცვლის,
რადგან მათ ხმას ანგარიში არ
ეწევა. იმად მაინც ღირდა ეს
ბოიკოტი, რომ დაენახათ, საქმე
არც ისეა, როგორც მათ ჰგო-
ნიათ. როცა მოსახლეობის
უდიდესი ნაწილი არ მიდის
საარჩევნო უბნებში ხმის მის-
აცემად, შეგნებულად არ ცნობს
თავის ნებას, ნიშნავს, რომ მან
არ ცნო პრეზიდენტი.
— ამასწინათ თქვენ ხელი
მოაწერეთ დოკუმენტს, რომ-
ლის თანახმადაც უნდა მოხ-
დეს დიდი რაოდენობით ხე-
ლისუფლების წარმომადგენ-
ლებსა და არსებულ ხელისუ-
ფლებას შორის. რამდენად რე-
ალურად თვლით უხენაესი სა-
ბჭოს ჩართვას დიდი რაოდენობის
პროცესში?
— ყველა ქვეყანაში მომხ-
დარასამოქალაქო ომი, მაგრამ
ჩვენგან განსხვავებით, დასა-
რული პქონია. რეციდივები
ერთ-ორ წელიწადში მომხდარა.
ავიღოთ თუნდაც ესპანეთის მა-
გალითები, სადაც სამოქალაქო
ომის მსხვერპლნი საერთო
სასაფლაოზე დაკრძალული,
ერთად დაიტირეს საკუთარი
უბედურება და შერიგდნენ. სან-
ამ ერი არ გამთლიანდება, ჩვენს
ქვეყანას არაფერი ეშველება. ამ-
იტომაც მოგაწერე ამ დოკუ-
მენტს ხელი, რომელიც საე-
ოველთაო შერიგების ჩატარე-
ბას ითვალისწინებს.
მიუხედავად იმისა, რომ ვე-
ბრძოლი წინა ხელისუფლებას,

მისი კანონიერება მარცხდეს
დამიყენებია ეჭვქვეშაა. არჩე-
ვნებზე დამკვირვებლად
ვიყავი და მოწმე ვარ იმ აქ-
ტივობისა, რაც მაშინ მოსახ-
ლეობამ გამოიჩინა. ხალხი ტო-
ტალურად აძლევდა გამსახურ-
დიას ხმას. მან მართლა მიიღო
ის 87%. სხვა საკითხია, რომ
არ მოგვეწონა მისი პოლიტი-
კა, მმართველობის ფორმები და
წინა დღეულებით. მისი დამხობა
რა მეთოდითაც მოხდა, ყველა-
სათვის ცნობილია, მაგრამ ფაქ-
ტია, რომ დამარცხდა. ჰოვინა
დღეს არსებული ხელისუფლე-
ბა. განხეთქილება კი დღესაც
გრძელდება. საჭიროა, ობიექტ-
ურად შეფასდეს მოვლენები,
დასხდეს ორივე მხარის წარ-
მომადგენლები, რაც იყო, გადა-
ხაზონ და ერთად უშველონ
ქვეყანას.
მეკითხებიან, როგორ ვაწ-
ერ იმ დოკუმენტს ხელს, რომ-
ელიც მანანა არჩევის თაოს-
ნობით არის შემქნილი. რა შუა-
შია აქ პოლიტიკური ინტერე-
სის სხვაობა. შეუძლებელია
პოლიტიკაში მუდმივი მეგობრე-
ბის არსებობა. დღეს რომ მე-
გობარი გგონია, ხვალ იმისთა-
ნას „დაურტყამს“, რომ შენვე
შეგრცხვება. ამგვარად, მე ვიცი
ცხოვრების მეგობარი. პოლი-
ტიკური მეგობარი ჩემთვის არ
არსებობს.
ამიტომაც მივიღე არჩევის
წინადადება, ადრეც რომ მომხ-
დარიყო, დღეს უკეთესი მდგო-
მარეობა გვექნებოდა. ორივე მხ-
არის წარმომადგენლები ერთი
ბედკრული ქვეყნის შვილები
არიან. ეს ჩვენი ბედკრული ქვეყ-
ანა გადაჩენილია უფსკრულში
და ახლა ხომ უნდა ამოვიყვან-
ოთ... ერთმა თუ იქით გასწია,
მეორემ აქეთ, არაფერი გამოვა.
ერთად უნდა დავიარაზოთ და
გადავარჩიოთ ქვეყანა.
ამიტომ შევეუბრეთ ამ დო-
კუმენტს.
ესაუბრა მარინა ჩიტაია.

მის აღმატებულებას,
საქართველოს პრეზი-
დენტს ბატონ ელვარდ
შეგარდნაძეს
ღრმად პატივცემული, ბატონო
ელვარდ,
საქართველოში საბჭოთა პერი-
ოდის პოლიტიკური ცნობიერება
თანამედროვეობისა და თანადგომის საზოგადოე-
ბა „შემორიადის“ გამგებობა, თავის
სხვაობაზე მსჯელობს გამგებობის წყაროს,
საბჭოთა პერიოდის პოლიტიკაში-
რის, ბატონ ავთანდილ ონაძის (და-
ბადებული 1940 წ. 15 ოქტომბერს,
თბილისში) კანდიდატურის საქართვე-
ლოს სახალხო დამცველის ვაკანტურ
თანამდებობაზე წარდგენის შესახებ.
საზოგადოება „შემორიადის“ გამ-
გებობა თვლის, რომ ბატონი ა. ონაძე
გავლელი ცხოვრებისეული გზის, გა-
ნათლების, პროფესიონალიზმის, პრინ-
ციპულობის, თანადგომის უნარისა და
კეთილშობილების გამო ოპიანურებს
მაღალ ნდობას, იყოს საქართველოს
სახალხო დამცველი.
ამჟამად იგი ავრძელებს საქართვე-
ლოს პოლიტიკურ ცნობიერებაში მონაწი-
ლეობას და კურსშია იმ პრობლემა-
ტიკა, რომლებიც დღეს განსაკუთრე-
ბით მწვავედ დგას, მათ შორის სამო-
ქალაქო საზოგადოების, სამართ-
ლებრივი სახელმწიფოს ჩამოყალიბების
გზაზე.
გუნთვით, გაითვალისწინოთ ჩვენი
წინადადება ბატონ ავთანდილ ონა-
ძის სახალხო დამცველის თანამდე-
ბობაზე არჩევის შესახებ, რათა გაუწი-
ოთ რეკომენდაცია საქართველოს პარ-
ლამენტის წინაშე.
წერილის თან ერთვის ამონაწერი
საზოგადოება „შემორიადის“ გამგეო-
ბის სხდომის ოქმიდან.

ადგილისა
მ. სალუქვაძე
საზოგადოება „შემორიადის“ გამ-
გებობის სხდომის ოქმი №1
თბილისი 01.03.2000 წელი
სხდომას ესწრებოდა გამგებობის 20
წევრი: მ. სალუქვაძე (თავმჯდომარე),
ლ. ყურულაშვილი. (მდივანი), ი. აბე-
საძე და სხვები
მოიხილეს თავმჯდომარის მოად-
გილის გურამ სოსელიას გამოხვლა,
რომელმაც წამოაყენა წინადადება,
რომ გამგებობაში მსჯელობის, გამგებობის
წევრის ბატონ ავთანდილ ონაძის
საქართველოს სახალხო დამცველის
თანამდებობაზე წარდგენის შესახებ.
მან დაასაბუთა ა. ონაძის პიროვნება.
აღნიშნა, რომ ბატონი ავთანდილი
გამოირჩევა პრინციპულობით, მტკიცე
ხასიათით და ნებისყოფით, სა-
მართლობის მკვეთრი შეგრძნებით,
რასაც იგი ჯერ კიდევ ტოტალი-
ტარული რეჟიმის პირობებში ავლენ-
და, როდესაც ასეთი განწყობა მკაც-
რად ისჯებოდა და რისთვისაც 1978
წელს, კონკრეტული ანტისაბჭოთაო
პატივცემულობის და უსამართლობისადმი
შეურთხელობის გამო შედგებისათვის დაიბ-
ნახურა 5 წელი ციხე და 4 წელი
გადასახლება. ის ყოფილი პოლიტბა-
ტიზმისა და გაიარა საბჭოთა დისი-
დენტობის სკოლა, გერმანულენოვანი
„გულაგის აკადემია“, სადაც ეხიარა
პრაქტიკული, ჭეშმარიტი თურისპრუ-
დენტის საფუძვლები, თავისი ფაქტის სა-
ბჭოთაო რეჟიმის პიროვნების მახინჯი
დოკუმენტაცია. ის თავისუფალი
აზროვნებისა და ეთიკის საზღვრებში
პირდაპირობის გამო დისიდენტებში
სარგებლობდა დიდი, დამსახურებული
ავტორიტეტით, დიდი რაოდენობით
გენდა, საბჭოთაო განსაკუთრებული
მნიშვნელობის, ქართველ დისიდენტ-
თა ოჯახს.

1990 წელს ბნი ავთანდილი არ-
ჩეული იქნა საქართველოს უზენაესი
საბჭოს დეპუტატად, სადაც ის ხე-
ლმძღვანელობდა ადამიანის უფლე-
ბების კომისიას.
გურამ სოსელიამ დასასრულს
უფლებების დაცვის საქმეში
გამოცდილი პროფესიონალი, პრინ-
ციპულობით, თანადგომის უნარითა და
სამართლობით გამოირჩეული, ენ-
ერგიული პიროვნება ბატონი
ავთანდილ ონაძე სრულად ესადაგება
და აკმაყოფილებს იმ პირობებს, რასაც
ისთვის სახალხო დამცველის, ქვეყ-
ნაში ძალზე მნიშვნელოვანია, თანამ-
დებობა. მან თხოვა გამგებობის წევრებს,
დაუჭერონ მხარი მის წინადადებას
და გამოთქვა მტკიცე რწმენა, რომ
საქართველოს პრეზიდენტი საზოგა-
დოება „შემორიადის“ მიერ წარდგე-
ნილ ბატონ ავთანდილ ონაძის კან-
დიდატურას მხარს დაუჭერს, წარუდ-
გენს პარლამენტს დასაბუთებულად
და საქართველოს სახლს ყველაზე
ღირსეული რწმენით აღამაზის
უფლებების დაცვის საქმეში.
ბატონმა ფელიქს დანელიამ, ის-
ტორიის მეცნიერებათა კანდიდატი,
დოცენტი, საქართველოს საარქივო
სახელმწიფო დეპარტამენტის განყო-
ფილებაში უფროსმა აღნიშნა: ბატონ
ავთანდილ ონაძის ვიცნობ საქართვე-
ლოს ტელერადიოკორპორაციაში
მრავალი წლის მანძილზე ერთად
მუშაობით. ა. ონაძე არის განათლე-
ბული, კულტურული, კომპეტენტური
პროფესორი.
როცა ხელისუფლებაში მოვიდა
„მრგვალი მაგიდა“ თავისუფალი
საქართველო“, ა. ონაძე უზენაესი საბ-
ჭოში ერთ-ერთი კომიტეტის ხელმძღ-
ვანობდა. ზ. გამსახურდიას მიერ
დანიშნული ტელერადიოკორპორაციაში
თავმჯდომარედ არაკომპეტენტური
პროფესორი, ვინმე კვანტალიანი, დაუბრ-

ისპირდა ტელევიზიისა და რადიოს
კოლექტივს. იმ დროს უზენაესი საბ-
ჭოს მიერ ტელერადიოკორპორაციაზე
მოქმადე უფლები იყო ბატონი
ავთანდილი. თავის პროფესიული და
ადამიანური თვისებების გამო მან
ადვილად გამოიხატა საერთო ენა ყო-
ფელ კოლექტივთან. ერთ პერიოდში,
როცა საშასხურადან გაგაქვეთი სსიპე-
ბული კვანტალიანი. ა. ონაძე ას-
რულად ტელერადიოკორპორაციის
თავმჯდომარის ფუნქციას და გუ-
ლანდობდა უნდა მოეხსენოთ, რომ
იგი საქმეს ჩინებულად უძღვებოდა.
დარწმუნებული ვარ, რომ იგი მო-
მავალშიც დიდიხელოვან შეასრულებს
მასზე დაკისრებულ სამატიო მოვა-
ლეობას და თავის მოღვაწეობით
ხელს შეუწყობს ქვეყანაში წესრიგისა
და კანონიერების განმტკიცებას.
სტალინური ტერორისტული რე-
ჟიმის პერიოდის პოლიტბატმრეშმა,
მოეტმა, ბატონმა შალვა მჭედლიშ-
ვილმა აღნიშნა — ვუწერ ბატონ
ავთანდილს, ამ ღირსეულ მამულიშ-
ვილს და უნებურად მაგონდება შესანი-
შნავი მწერლის სტიქინეის სიტყვები
— „თუ კაცი ორიოდე დღეს სამატმი-
როში მოითვს, მას ვერაფერს გამოა-
პარებ“. გულაგში პოლიტბატმრეშთან
წლებს განმავლობაში ურთიერთო-
ბით ყალიბდება კანონისა და პოლი-
ტიკაში ჭეშმარიტად გათვითცნო-
ბიერებული პროფესიონალი ადამიანი.
მ. გორკის აქვს ნაწარმოები „ჩემი უნი-
ვერსიტეტი“. ბატონმა ავთანდილმა
საუცხაბაგებში გაიარა შესანიშნავი უნი-
ვერსიტეტი. დრო ჟამმა დაამტკიცა,
რომ ის პიროვნული, პატიოსანი მამ-
ულიშვილია. სწორედ ასეთი სახალხო
დამცველი სჭირდება ხალხს.
გამოსვლები შეაჯამა საზოგადოე-
ბა „შემორიადის“ თავმჯდომარემ, აკ-
ადემიკოსმა მინდია სალუქვაძემ —
ბატონი ავთანდილი გამომჩნევა ისე-
თი თვისებებით, როგორცაა პრინციპუ-

ლობა სიმართლისა და კანონის პა-
ტივისცემა. მე ამაში ჩვენი უზენაეს
საბჭოში ერთად მოღვაწეობის დროს,
არაერთხელ დაგვწყურნდი, როდესაც
კანონის უფლებებზე მოვიყვინა, ის ამის
წინააღმდეგ გამოვიდა. ასევე ბატონი
ავთანდილის პატიოსნებისა და კეთილ-
შობილების დამადასტურებელია
მისი უმწიკვლო მოღვაწეობა
საქართველოს კონტროლის პალატის
თავმჯდომარის მოადგილის პოსტზე.
ამჟამად ბატონი ავთანდილი მუშაობს
საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინ-
ისტროს საგარეო პოლიტიკის კვლე-
ვისა და ანალიზის ცენტრის მთავარი
საქმიანობისად. ის ჩვენი გამგებობის
აქტიური წევრია, ნაყოფიერად იმუშავა
კანონზე პოლიტიკური განხილვა
შესახებ, მის დახვეწაზე, სადაც გამო-
ავლენა იურისპრუდენციის კარგი
ცოდნა.
ვთვლი, რომ ბატონი ავთანდილი
იქნება ძალიან კარგი კანდიდატურა
საქართველოს სახალხო დამცველის
თანამდებობის დასაკავებლად, ხოლო
ამ პოსტის დაკავების შემთხვევაში,
ღირსეული სახალხო დამცველი.
მაქვს წინადადება კენჭი ვუყარ-
ოთ მის კანდიდატურის წარდგენას
საქართველოს სახალხო დამცველის
პოსტზე.
ღია კენჭისყრის შედეგად ბატონ
ა. ონაძის კანდიდატურის საქართვე-
ლოს სახალხო დამცველის პოსტზე
წარდგენას მხარი დაუჭირა ყველა
დამსწრემ, გამგებობის 20-მა წევრმა,
წინააღმდეგი არცერთი, თავი არავის
შეუკავებია.
საზოგადოება „შემორიადის“ გამ-
გებობა დაადგინა: საქართველოს სახ-
ალხო დამცველის პოსტზე წარდგე-
ნილი იქნეს გამგებობის წევრის, ბატონ
ავთანდილ ონაძის კანდიდატურა.

სტალინის ოჯახის ტრაგიკული შემთხვევა

ამბობენ, რომ ადამიანის ხასიათი მისი ბედია, ხოლო ამ ბედის შეადგენელი ნაწილი კეთილი და მუდგრო ოჯახია. სტალინის კი ასეთი არ გააჩნდა. სოსოს პირველი მეუღლე – რაჭის ერთერთი სოფლიდან – ბაჯიდან, ეკატერინე სვანიძე იყო. ამბობენ, რომ მათ უყვარდათ ერთმანეთი, მაგრამ სოსოს მუდამ დაუდევარი, დაუწყობელი ცხოვრება არ იძლეოდა ოჯახური იდილიის შექმნის შესაძლებლობას. ეკატერინე სვანიძე, სრულიად ახალგაზრდა, დიხენტირით დაავადდა და უდროოდ გარდაიცვალა. დასაფლავებისას სოსო, კინაღამ საფლავში ჩაყვია და მე-საფლავებმა ძლიერ ამოათრიეს. რამდენად გულწრფელი იყო სოსო არავინ იცის. ამ ფაქტს გერონტი ქიქოძე დასწრები და შემდეგ მთელი “სიცოცხლე შიშით ვკანკალებდი, რომ ბელადს არ გაესვენებინა ეს წამიერი სენტიმენტალური სისუსტე და მოწმე ციმბირისაკენ არ გაესტუმრებია” – იფიქრებდა სტალინის კი, როგორც ცნობილია შემდეგში სენტიმენტები არ ახასიათებდა. ეკატერინე სვანიძის სიკვდილი ბურჟუაზიის მოსილი და დამსწრენი ამტკიცებენ, რომ ეკატერინემ ის იყო მოიხება და აუკრძალეს დროებით რაიმეს ჭამა, მაგრამ სოსომ, ეკატერინეს პირველი მოთხოვნისთანავე, მკაფიო კიტრი მოუტანა (სიცხე აქონდა?) და ეკატერინე გარდაიცვალა. მათი პატარა ვაჟი, იაკობი, სოფ. ბაჯში, დედასთან იზრდებოდა და 13 წლის ასაკში ჩამოიყვანა მამასთან კრემლში ბიძამ, ალექსანდრე სვანიძემ. სტალინმა იაკობი ძალზე ცივად მიიღო. იგი მამას აგონებდა, რომ ქართველური წარმოშობისაა, რასაც სტალინი ყოველნაირად ნქმალავდა და რაც რუსულ გარემოში უხერხულობას უქმნიდა. აკი ჩაიწერა კიდევ ანეკდოტი – “მშობლიური ენა – რუსული, ერთენება – რუსი”. მაშინვე იგრძნობდა ცივი, გულგრილი დამოკიდებულება მამისა შვილისადმი. ერთხელ იაკობს პაპიროსი მოუწვია. “მამამ ჯერ ყბებში უტრია, შემდეგ კი წისლებიც მიაყოლა” – აღნიშნავდა მომგვლელი ქალი. სტალინი იაკობს ისე უხეშად ეპყრობოდა, იაკობს თვითმკვლელობა გადაწყვეტინა. ისროლა კიდევ მკერდში, მაგრამ ტყეფა ასცდა ხახიციოცხლო ცეცრვებს და იაკობი გადარჩა. მამას ნუგეშისა და მოფერების მაგივრად გესლიანი ცინიზმით მოუმართავს შვილისათვის: “რა, თავის მოკვლაც არ შეგიძლია ხეირიანად?”. იაკობი ხამჯერ დაქორწინებული და სამივე ცოლი ებრაელი ეოფილა. სტალინი კი ებრაელებს არ სწავლობდა (იხ. “საქართველოს რესპუბლიკა” № 60-61-62, 6-7 მარტი 2000წ.) ამისა და სხვა მიზეზების გამო იაკობს ახლო არ იკარებდა. იაკობი ოფიცერი გახდა და სტალინმა ომის პირველ დღეებშივე ბრძანა ფრონტზე წასულიყო ის კორპუსი, სადაც იაკობი არტილერიისტად მსახურობდა. მაშინ წავარდა იაკობი ტყვედ და საკონცენტრაციო ბანაკში მოხვდა. დღეს დადგენილია,

რომ გერმანელებმა სტალინის შეატყობინეს, რომ თანახმა არიან იაკობი რამდენიმე გერმანულ ტყვეზე გაცვალონ, მაგრამ სტალინმა აქაც დაუნდობელი ცინიზმით უპასუხა: “გერმანელთა ბანაკებში არ არიან საბჭოთა ტყვეები, ყველა ისინი მოალბატეები ან გამცემლები არიანო!” (?) იქვე დაუყოლებია: “მე არა მეავს შვილი, იაკობიო.” ეს რომ ამეყმა და ფიცხმა იაკობმა გაიგო, რომელსაც მანამდე თავი ნამდვილად ღირსეულად ეჭირამათულხლართს მიუჭრა, მაგრამ სანამ დენის მაღალი ძაბვა მოკლავდა, ესეც ვეღვა ავტომატი მიუშვირა და სიცოცხლეს გამოასალმა. (იხ. პროფ. რობერტ ტაკერის წიგნი: “სტალინის გზა ხელისუფლებიდან”, 1879-1929 წ. ისტორია და პიროვნება, მოსკოვი 1991 წ. რუს. ენაზე გვ. 390-391) ხომ არ დადგა დრო უარყოფით მონაქორი, თითქოს “ბელადს” ეთქვას: “მე ჯარისკაცს მარშალზე არ ვცვლიო”. მსგავსი არ უთქვამს და არსად წერია. არც ბელადის მეთორქი ოჯახის ბედია დვითი და აღოცვილი. სტალინმა მასზე 22 წლით უმცროსი, ძველი ბოლშევიკი ი. ს. ნადეჟდა ხერგოხასი უღაპლიდუევა შეირთო და დღესაც ბურჟუაზიის მოსილი და დამსწრენი ამტკიცებენ, რომ ეკატერინემ ის იყო მოიხება და აუკრძალეს დროებით რაიმეს ჭამა, მაგრამ სოსომ, ეკატერინეს პირველი მოთხოვნისთანავე, მკაფიო კიტრი მოუტანა (სიცხე აქონდა?) და ეკატერინე გარდაიცვალა. მათი პატარა ვაჟი, იაკობი, სოფ. ბაჯში, დედასთან იზრდებოდა და 13 წლის ასაკში ჩამოიყვანა მამასთან კრემლში ბიძამ, ალექსანდრე სვანიძემ. სტალინმა იაკობი ძალზე ცივად მიიღო. იგი მამას აგონებდა, რომ ქართველური წარმოშობისაა, რასაც სტალინი ყოველნაირად ნქმალავდა და რაც რუსულ გარემოში უხერხულობას უქმნიდა. აკი ჩაიწერა კიდევ ანეკდოტი – “მშობლიური ენა – რუსული, ერთენება – რუსი”. მაშინვე იგრძნობდა ცივი, გულგრილი დამოკიდებულება მამისა შვილისადმი. ერთხელ იაკობს პაპიროსი მოუწვია. “მამამ ჯერ ყბებში უტრია, შემდეგ კი წისლებიც მიაყოლა” – აღნიშნავდა მომგვლელი ქალი. სტალინი იაკობს ისე უხეშად ეპყრობოდა, იაკობს თვითმკვლელობა გადაწყვეტინა. ისროლა კიდევ მკერდში, მაგრამ ტყეფა ასცდა ხახიციოცხლო ცეცრვებს და იაკობი გადარჩა. მამას ნუგეშისა და მოფერების მაგივრად გესლიანი ცინიზმით მოუმართავს შვილისათვის: “რა, თავის მოკვლაც არ შეგიძლია ხეირიანად?”. იაკობი ხამჯერ დაქორწინებული და სამივე ცოლი ებრაელი ეოფილა. სტალინი კი ებრაელებს არ სწავლობდა (იხ. “საქართველოს რესპუბლიკა” № 60-61-62, 6-7 მარტი 2000წ.) ამისა და სხვა მიზეზების გამო იაკობს ახლო არ იკარებდა. იაკობი ოფიცერი გახდა და სტალინმა ომის პირველ დღეებშივე ბრძანა ფრონტზე წასულიყო ის კორპუსი, სადაც იაკობი არტილერიისტად მსახურობდა. მაშინ წავარდა იაკობი ტყვედ და საკონცენტრაციო ბანაკში მოხვდა. დღეს დადგენილია,

თავისი ბედკრული ცხოვრება; მანამ კი მოასწრო და თავის უბადრუკ პასკვილში “ოცდარი წერილი მეგობარს” – მამას ლაფი გადასხსა და ამით “გადაუხადა” თავის პირველი სიყვარულის – კეპლერის ციმბირში გადასახლებისა და შვილის სულიერი განადგურებისათვის. მაგრამ ყველაზე საშინელი, სისხლიანი ბედი მაინც უმცროს შვილს ვასილს ერგო. იგი ხომ 24 წლის გახდა ავიაციის გენერალი, რაც მაშინდელი სამხედრო მინისტრის – ბულგანინის წმინდა წყლის მლიქვნელობა იყო სტალინისადმი. მაგრამ აქ ისაა მთავარი, რომ მამამ ხელი არ შეუშალა “დღაპისათვის”, რომელმაც ფრენაც კი არ იცოდა ხეირიანად და თურმე ყოველთვის შეცდომები მოსდიოდა ავიაგამანადგურების მიწაზე დასმისას – მისთვის გენერლობა მიენიჭებინათ და თავის ღუმილით დაღუპა ვასილი, რომელსაც თავში აუვარდა დაუმსახურებელი

სახე და ხელები სულ საქმეებს განაგებდა. ერთხანს ეს დამტყრუვლ-დასისხლიანებული ჰქონია. მანამ კი მას 8 წელი ჰქონდა მისჯილი რაღაც გაფლანგვისათვის. იგი დაუპატიმრებიათ ზუსტად ორი კვირის შემდეგ სტალინის დასაფლავებიდან. დადასტურებულია რომ იგი დაუტყერილად ლავრენტი ბერიას პირადი ბრძანებით და შესაძლოა, ვერც იხილავდა თავის სუფლებას – ბერია რომ არ დაეხვრიტათ. ყაზანიდან მოსკოვში დაბრუნების შემდეგ ნადეჟდა ვასილის ასული ჯუღაშვილი კბეს-გენერალ ჩისტიაკოვთან მისულა მამის შესახებ სხვადასხვა საკითხების გასარკვევად. “როგორ მოკვდა მამაჩემი” – უკითხავს ნადეჟდას. “როგორ? – თქვენ არ იცით რისგან მოკვდა ვასილი?” გაჰყვირებია გენერალს და იქვე კარადაში თითქოს რაღაც ქაღალდების ძებნა დაუწყო. მას ხომ სისხლი ჩაექცა ტვინში –

სარწმუნოდ ეღერდა. შეეძლო ციხეშიც დაეხრით, ნამსი გაეკეთებინათ, მაგრამ მაშინ როგორ უნდა აეხსნათ ვასილი ჯუღაშვილის უსაზღვრო ვადით გაქრობა. როგორ უნდა დაემალათ, იგი ხომ სტალინის შვილი იყო, და ეს უსასრულოდ არ მოხერხდებოდა, ვასილი ჯუღაშვილი დაიბარა კბეს-მაშინდელმა შეფმა – შელეპინმა. მან ვასილს შესთავაზა გვარი გამოეცვალა. როცა უარი მიიღო, ძალზე განაწყენებულია. შემდეგ ვასილი ხრუშჩოვს გამოუძახებია, რაზე საუბრობდნენ ისინი – უცნობია. მაგრამ ამ საუბრის შემდეგ იყო, რომ მას დაუბრუნეს გენერლის წოდება, მანქანა და გენერლის პენსია, ამავე დროს ვასილს გამოეცვალა, რომ მისი დაპატიმრება – ეს იყო შეცდომა. დაუბრუნეს კონფისკაციით წართმეული პირადი ქონება. მანამ კი ვასილი ჯუღაშვილმა გადაიტანა უდიდესი სულიერი და ფიზიკური ტრამეა, უდიდესი ტრაგედია. მაგრამ რაც არ უნდა გადაეცანა, ეს სრულიად უმნიშვნელო იყო მილიონობით იმ უდიდესი ტრაგედიის ფონზე, რაც საბჭოთა ხალხს დამართა მამაბისმა, ხალხთა დიდმა “ბელადმა”. ვასილის თავზე დარტყილი ახეთი ქარტყილი ბევრს ხამართლიანობის საზღაურად მიანდა და არც ნანობდნენ ამის შესახებ. შელეპინთან და ხრუშჩოვთან ვასილი ჯუღაშვილის გამოძახება და მისთვის “რაღაც რაღაცების პატრება იმის საფარავლად უნდა მომხდარიყო რომ ვასილ ჯუღაშვილს “ენაზე კბილი უნდა დაეჭირა” და მკვეთრად შეეცვალა ცხოვრების წესი. როგორც ჩანს მან ხიტევა ვერ შეასრულა და 1962 წლის 19 მარტს იგი სნაიპერმა მოკვლა. კრემლის კაბინეტებში ბევრმა ბოხმა შეგებით ამოისუნთქა. უამრავი საიდუმლო დაიფარა. ვეებ აღსრულდა პეგელის ტრიადა, რომ შვილები მშობლების უარყოფაა. ხოლო ისეთი “მხრუნევი და მოყვარული” მამის უარყოფა, როგორიც “დიდი ბელადი” იყო, მის მიერ ნადგინილი საშინელებების ლოგიკური ფინალია.

ანდრო ქიჩიაშვილი.

სტალინის პირველი ცოლის კუბოსი

რეგალიები და ქიფებსა და დუბოშებში ატარებდა დროს. თითქმის შვიდობა და ოთხი-ოცნობიანი შვილები შეეძინა, რომლებიც დღეს სრულიად დაკარგულია ოჯახისათვის-ვასილ ჯუღაშვილზე ლეკენდები დადიოდა. დღეს მოსკოვში ცხოვრობს მისი ქალიშვილი ნადეჟდა ვასილის ასული, რომელიც მამის გამოძახებით ყაზანში ჩასულა 1962 წელს და იქ დასწრებია მის ბოლო დღეებს... 24 მარტს დაბადებული ვასილი, ხოლო 1962 წლის 19 მარტს... არა, არ მომკვდარა თავისით, იგი მოკლეს. მანამ კი მას ოფიციალურად აკრძალული აქონდა ეცხვრა მოსკოვსა და საქართველოში, იგი ქვლადიმირის ციხეში მჯდარა ვასილი პავლეს ძე ვასილიშვილის სახელით და აკრძალული აქონდა საკუთარი გვარის ტარება. უმაღლესი პარტიული უმრავლესობის წარმომადგენლობიდან უმრავლესობას ეხმარებოდა ვასილი და მრავალს უხაროდა, რომ იგი ციხეში იჯდა. ყაზანში ციხიდან გამოსვლისას მას ხრუშჩოვს ტიპის სახლში, გაგარინის ქუჩაზე, ერთი პატარა ოთახი მისცეს – სულ ბოლო სართულზე. როცა იქ მისი ქალიშვილი ნადეჟდა შესულა, ვასილი იწვა ვასილ-ხიანკელზე ხეწარზე. გენერლის მენდირში,

სმა ამოუღია ნადეჟდას. “თუმცა, რატომღაც ექიმს ეს არ დაუდასტურებია” გენერალ ჩისტიაკოვს არაფერი უპასუხია და დოკუმენტაცია “ვერ უნახავს” გაირკვა, რომ ერთხელ ვასილის ცოლი გალინა ალექსანდრეს ასული, ნადეჟდას დედა ყაზანში ჩასულა, სასტუმროში მასთან ქალი მისულა და უკითხავს: “თქვენ იცით როგორ დაიდუპა თქვენი ქმარი”? “რა თქმა უნდა, არა” – უპასუხა გალინა ალექსანდრეს ასულმა. მაშინ ქალს უთქვამს: “ვასილი მოტოციკლით მიდიოდა და იგი სნაიპერმა მოკლა. ვიდაც დიდი ბოხის ბრძანებით” ახლა ექვე ცხადი გახდა, რატომ იყო ზეწარი სისხლიანი და რატომ აქონდა ვასილს დამტყრუვლი ხელ-ფეხი და სახე გადატყავლ-დამახინჯებული. იგი ხომ მოტოციკლიდან გადმოვარდა და დიდი ხისწრავით მიწას დაეხარცა. ხანამ ვასილი ციხეში იჯდა, თანაც სხვისი გვარით, ადვილი იყო მოსკოვიდან კონტროლი, ხოლო განთავისუფლების შემდეგ, რაც ხრუშჩოვმა გააკეთა, ვასილის ბედი ბევრი დაინტერესდა, განსაკუთრებით საქართველოდან. ერთხანს ოფიციალურ პასუხობდა, რომ ვასილ ჯუღაშვილი არის ჩინეთში, მასთან და საავიაციო

დასასრული. დასაწყისი წინა ნომერში

ბენო კონჯარია

ვმძლვნე მშუკლის

ნათელ ხსოვნას

ოჯახში პურის ფულის შემომტანი მისი ბიოლოგი მეუღლე იყო. ერთი ხანი გამყიდველად მუშაობდა თანაკურსელთან. თვითონ ზოგჯერ უმუშევართა ბირჟაზე გადიოდა, იქნებ დღიური სამუშაო შემომთავაზოსო ვინმემ, დღესაც აქამდე ხომ იქ იყო...

იგი თამარიკოს ოთახიდან კვლავ თავის "კაბინეტში" შევიდა. ისევ და ისევ მიუჯდა მაგიდას, და ისევ და ისევ ჩაპკიდა თავი. დღევანდელი ბირჟაეიკული სურათები კინოტრონიკის კადრებით იცვლებოდნენ მის დანისლულ ტონებაში. ზის და მისი ხედვის არეალშია ზოგის ჩამომტორალი, გაწამებული სახე, უახლოდ მომხიარული თვალები, ახლაც ჩაესმის სულელური ხორხოცი, უკბილო, ნაძალადევი ოხუნჯობა, მაგინებელთა და მაქებართა ძიბგილი.

კარზე გასაღები ანაკუნდა, თითქოს არც გაუგონიო, არც განძრეულია.

— არა ხართ სახლში? — მოესმა მეუღლის ჩახლენილი ხმა.

— მე ვაგდივარ, — ჩაიღუდუნა თავაუწველად.

მერი სამზარეულოში შევიდა, ცელოფნის სავესე პარკი მაგიდაზე ჩამოღო, მეროვ თამარიკოს ოთახში გაიტანა.

— ნუგზა! მოდი აქ, რაღაც უნდა გითხრა და განახო, — გასძინუგზარმა თავი გააქნია, მერე ჩაეღიმა. "ნუგზა", მის ოდნავ ჩაღურჯებულ ბაგეზე ათამაშდა ეგ სახელი, რამდენი წელია, ცოლს ასე არ მიუმართავს მისთვის. ახალგაზრდობა მოაგონდა, მაგრამ მაინც არ დაძრუდა ადგილიდან.

— არაფერი არ მაინტერესებს, — ჩაილაპარაკა.

მერი უცებ მივარდა, თავზე დაადგა, რამდენიმე წამს თვალი მიამტერა... ის კი დატუქსული ბაგეებით იჯდა. თავი არც აუწევია, მაგიდის კიდეზე თითებს ათამაშებდა.

— ბირჟაზე გინდოდა გასვლა, იყავი? ნუგზარმა პასუხი დააყოვნა, თავი ჩაიქნია.

— ვიყავი.

— მერე?

— ...

— ძალიან გთხოვ, ნუ მკითხავ იქურ ამბავს. გეტყობა გაწყენინა ვიღაცამ, დამშვიდდი, — თავზე ხელი გადაუსვა, მოემალაბა.

— რას დაემსგავსე, შე უბედურო, როგორ მოეშვი, შენზე უარეს დღეშია ხალხი, უბედურება მარტო შენს თავსე ხომ არ დაერთალებულა, მე რა! დედა არა ვარ?

— მკლავში ხელი ჩაავლო, — ადექი, სულ დაგიკმტრავ შენს "კაბინეტს", ვინ მოგისაჯა ადამიანი, ამ "იხოლატორში" ჯდომი!

— უფაღმა, ჩემმა წინდაუხედაობამ... შენ ცამდე მართალი იყავი... — მიაყარა უცებ ნუგზარმა.

— აწი გვიანაა, ხომ გჯეროდა მაგ "აღმაშენებლის"...

— საუბედუროდ...

პოდა, მორჩა, ნუგზა, — დაუყვავა ისევ და როგორც იქნა მკლავგაყრილი თამარიკოს ოთახში გაიყვანა.

სკამი გამოსწია, დასვა, თავზე ხელი მოუთაოუნა და პარკიდან ლიქორის სასმელები და ბამბანერკები ამოიღო.

ნუგზარმა ოდნავ მოწკურა თვალები, მხრები აიჩეჩა.

— თამარიკოს ნათლიამ მოგიკითხათ, მამა-შვილს დაბადების დღე მოგილოცათ, ხომ იცი, რა აუკარგიანი ქალია მაიკო, ხვალ თვითონ იმუშავებს, იუბილარებს მიხედვით.

— ჰმ, იუბილარები, ჩაიქირქილა და იკითხა, — რა რიცხვია ხვალ?

— ოცდამეორი.

— ჰო, თამარიკოს დაბადების დღეა, — ქაცუა წარბები ახიდა, — ვაი, დედასა, — ამოიკენესა.

— და შენიც! — მიახალა მერიმ.

მან გეზად გახედა მეუღლეს, ხელი ჩაიქნია.

— ჩემიც! არ ჯობდა არ გავენილიყავი? ჩათვალე, რომ თემურის შემდეგ ცოცხალი არ ვარ, თუ ვარ, არარა ვარ...

— ეს რა თქმაა, ადამიანი!

— რეალური. აბა, თამარიკოს დღეობა არ უნდა გამხსენებოდეს? — მან მუშტი დარტყვა მაგიდას. — აბა, მოიტა აქეთ დედაჩემის დანატოვარი... ერთადერთი, რაც შემომჩინა.

— ხომ გახსოვს, რაც გვითხრა.

— თექვსმეტისა რომ გახდებოდა...

— ჰო და, მოიტა.

მერი შეეკვნდა, ჩაფიქრდა. — არ ჯობია, ხვალ რომ მივცეთ?

— არა, არა, სადაცაა მოვა და ამალამევი.

— კი, ბატონო, როგორც შენ გაგახარებდა... — ორიოდ წუთიც და პატარა კოლოფი ოქროს ყელსაბამით და ჯვრით წინ დაუდო.

ნუგზარი წამოდგა, ამოიღო, ხელისგულზე დაიდო, თავი რამდენიმეჯერ ჩაიქნია, თვალები მიხაბა, თითქოს გუნებაში ლოცულობსო, — როგორ უყვარდი, შენც, მერი.

— სიკეთით ნახე იყო, აღი-კიდე დედა ხარ.

— მერე, რა მომტანა ჩემმა სიკეთემ? — უბედურება.

— არ თქვა მასე, ყველაფერი ღვთის ნებაა.

— ეგ, რასაც ჩვენ, ადამიანები დაუფიქრებელი ქმედებით საკუთარ თავს ვნებავს თუ ზიანს მოუტანს, ღვთის ნებას მივაწეროთ ხოლმე, — ამოიკენესა და მეუღლეს წამიერი ღიმილით მიმართა: — შენ მაგარი, გმირი ქალი ხარ, მერი... მე კი ავადმყოფურად, ზედმეტად ემოციური

ადამიანი, ჰო და, ეს უკურნებელი სენი მომიღებს კიდევ ბოლოს და რაც უფრო მალე იქნება, მით უკეთესი.

— ნუგზარ, მოეშვი ასეთ ლაპარაკს! მშვიდი იქნები შე საცოდავო!

— არა, ყელამდე ვარ... კარგი, მოგეხმარები.

მერის უნდოდა, შინ ყოფნისას მაინც არ მიეცა მისთვის განმარტებისა და ფიქრის საშუალება. გული უკედებოდა, როცა ხედავდა სასოწარკვეთილსა და უცნაურად აფორიაქებულ მეუღლეს. არ ამბობდა, თორემ, ძალზე აშინებდა, როცა ესმოდა ზოგჯერ მისი დაფანტული, ბუნდოვანი და აწეწილ-დაწეწილი აზრები.

ხელმარდმა დიასახლისმა სწრაფად მოამზადა ვახშამი, იქვე, სამზარეულოში პატარა მაგიდაზე გაშალა სუფრა, ლიქორიც გაუსხნა.

— დალიე, მადაზე მოგყვანსო, — შეუწუხნურა, მაგრამ ამოდ, თითქოს კრიჭა შეუკრესო, ვერ მოიყვანა ჭამის ხასიათზე. — სადაა ჩემი თამარიკო ამდენ ხანსო, — კითხულობდა ხშირად.

მერიმ არ იცოდა, რა ეფიქრა, რა მოემოქმედა მის შემყურეს. თავს იკავებდა, თორემ თვალებზე ცრემლი ჰქონდა მომდგარი.

ეთქვა, მაგრამ ვერა და ვერ აბამდა ერთმანეთზე, სასურველ სიტყვებს. თამარიკო არ იმჩნევდა, თორემ, ნუგზა უჩვეულოდ რომ დღევანდელი იგი. ვერც კითხებოდა, უფროსი ილდებოდა, კიდევ უფრო სასოწარკვეთილებაში არ ჩაეგლო. გულში ჩაიკრა.

— ჩემო საყვარელო, ვიცი, რაც უნდა მითხრაო... — მერე მამასაც გადახედა. — მაღლობა თქვენც, — მიმართა ორივეს, — ვიქნები ისეთი, როგორიც გინდათ ვიყო და ისეთიც... მან თავი დახარა, გაბზარული ხმით, ძლივს გასაგონად აღმოხდა, — ჩემი ძამიკოც რომ იამაყებდა.

— მოუკვდეს დედა, — ამოიგმინა მერიმ, — ძამიკო, ჰო, შენი ძამიკო!

— როგორი დამნაშავე ვარ, — წამოიძახა გამყინავი ხმით ნუგზარმა. — უცებ შუბლი შეჭმუნა, რამდენიმე წუთის წინ ოდნავ გაციისკროვნებულ მის სახეს კვლავ დრუბელ, წამოეფარა, გაფითრდა, თავი ჩაიქნია, — აი, დედასა! — ამოსერყვა ეგ ერთი სიტყვა და ფანჯრის გვერდით კედელს მიეყრნო.

— რა იყო, ძამიკო! — წამოხტა თამარი და ზურგიდან მხარზე მოხვია ხელები.

— უცებ ხომ არაფერი გეტკინა?

— უცებ არა შეიღო, განა არ იცი, კარგა ხანია მტკივა და მტკივა თემური... — ყრუდ ჩაიბუზუნა, თითქოს კედელმა შთანთქაო ოდესღაც მისი ზვევრდოვანი ხმის ტემბრი... მერე შემობრუნდა, ხელები დაუჭირა, თვალებში ჩახედა... — შენი ტკივილიცა მაქვს, ასე უსუსურ და უმწყო მამობას რომ გიწვე, მტკივა დედაშენის შემყურე რომ ვარ და ყველაზე დიდი სატკივარი, ჩემო ანგელოზო, ჩემი თავგზააბნეული, ბედკრული ერი და საქართველოა; შაგრენის ტყავით რომ სულ უფრო მცირდება და პატარავდება. რა გული და ტვინი გაუძლებს ამდენ ტკივილსა და სულის ფორიაქს!

— კარგი ძამიკო, რა? — ცრემლით აეცხო დიდი, ცისფერი თვალები, თავი მკერდზე მიაცრდნო, აშრუტუნდა.

— შენ უფრო მაგარი ქვა კი არ მიღვეს, ძამიკო!

— ვიცი, ვიცი, სათუთიცა ხარ...

იგი კვლავ დაჯდა, თამარიკო გვერდით მოისვა.

— მინდა გიყურო, გაქმდე შენი ცქერით, — ჩაილაპარაკა ძლივს გასაგონად. მისი ჩამოშლილი, ღია წაბლისფერი თმები წამით ხელში ჩაბლუჯა, — ისეთი ვრძნობა მაქვს, თითქოს სადღაც მივემგზავრები, შორს, შორეთში. უნდა დაგტოვო დიდი ხნით.

თამარიკომ ცერა თითით სველი უბეები ამოიმშრალა, უცებ ჩაიღიმა:

— ამერიკაში?

— შენს ღიმილს ვენაცვალე, მერე და, როგორ გიხდება...

მერი სამზარეულოში ისე გავიდა, რომ მამა-შვილის ღირსიკული დიდილოგი არ მოჰსენია, ამჯობინა, ფიქრები საქმიანობაში გაეფანტა, გული გადაეყოლებინა.

თამარიკო წამოდგა, დედა იხმო...

მერი უცებ ხელებდაკაპიწებული შემოვიდა: — გისმენ, შეიღო!

— დაბრძანდი, რაღაც უნდა გითხრაო, თორემ ვერ მოვისვენებ!

ცოლ-ქმარმა ერთმანეთს გადახედა...

ნუგზარმა მხრები აწია, მერიმ გაიფიქრა, სიყვარულობანას ამბავი ხომ არ არისო.

— რომ დავიგვიანე, განა მთელი დღე უნივერსიტეტის საქმეზე ვიყავი. მარიკა ხომ იცით, ჯანაშია, ჩემი თანაკლასელი, ყველაზე ახლობელი დაქალი.

— ვიცი, ძალიან კარგი გოგონაა!

— ისიც უნივერსიტეტში მოეწყო, ოღონდ იურიდიულზე.

— ყოჩაღ! — თქვა მერიმ.

ნუგზარიც დაემოწმა.

ბიძამისმა რაღაც ფირმა გახსნა, აქვს დიდი ოფისი. მე და მარიკა იქ მოვეწყეთ, დილით ერთი საათი მივალთ, მივალაგ-მოვალაგებთ და ას-ასი ლარი თვეში ჯიბეში გვექნება. ჰა, ცუდია?

— დედა-მამამ ერთმანეთს გადახედეს, ჩაფიქრდნენ.

— ვინ არის ფირმის პატრონი? — იკითხა ნუგზარმა.

— მარიკას ღვიძლი ბიძა, გალაქტიონ ჯანაშია, — პასუხი არ დააყოვნა თამარიკომ.

— ეგ, მამა რომ გივარგოდეს... — მეცნიერის, რამდენიმე წიგნის ავტორი კაცის შეიღს, ჯერაც თითქმის არასრულწლოვანს, დამლაგებლად მუშაობა უნდა გტარდებოდეს!

— არა უშავს, იმუშაოს, ფულის ყადრიც ეცოდინება, რა არის ამაში ცუდი?

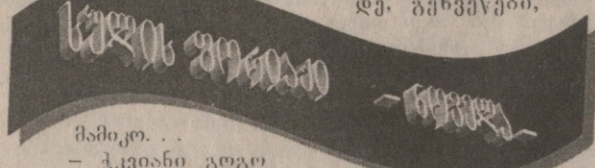
— ჩაურთო მერიმ.

თამარიკო დატუქსული, დამნაშავე გოგონასავით გამოიყურებოდა. მამასაც მოუსმინა, დედასაც. მერე მასაც მოაღვა სათქმელი ენაზე:

მე-7 გვერდიდან

... მამა რომ გივარგოდესო... შენ რა შუაში ხარ, მამიკო. არც ისე პატარა ვარ, არ მესმოდეს... ვინც ამ დღეში ნაგაყენა — ისაა შუაში... ვიცო, მე ყველაფერი ვიცი და გთხოვ, დამშვიდ-დე, გამხვეწები.

მამიკო...
— ჰკვირავს გოგო ხარ, ღოგიკური მსჯელობა გაქვს, მაგრამ... რა ექნა, რომ მდგომარეობა მაფორიაქებს, — გადაულაპარაკა თამრიკოს და წამოდგა.
— კარგი, ჩემო ბატონო! — სინანულით დაადასტურა ნუგზარმა და განაგრძო ახლა კომუნისტური პარტიული კრების თავმჯდომარის, — ენით რომ ვთქვათ, ჩემო მერიკო, შემდეგ საკითხზე გადავიდეთ, გამოიტანე ერთი ის, რაზედაც გელაპარაკე უკვე...

— არის, ნუგზარ ბატონო! გამოვიტანო ის?! — ჩაიღ-იმოლა მერიმ და გავიდა.

თამრიკო ინტერესით დაიძაბა. წუთიც და მერიკე მობრუნდა.

— ა, ბატონო, ის! — თქვა დამარცვლით და შეეკითხა ბუკლი პატარა კოლოფი წინ დაუდო.

— თამარ, შეიღო! ხედავ ხომ შენი დაბადების დღეა.

— ღიახ, მამიკო, შენიც.

— მე არა ვარ სათვალავში.

— რას ამბობ მამიკო!

— ამაზე სხვა დროს... ჯერ მომისმინე.

თამრიკომ კითხვის ნიშნით გახედა დედას.

— ჰო, მოუსმინე. — ნაულაპარაკა მერიმ და ხმა გაკ-მინდა.

— აი, ამაში ოქროს ყელსაბამის დიდი ჯვრით. შენმა ბებია, ჩემმა დედამ დაგვიბარა, ეს იყო ათი წლის წინათ, როცა თქვენს მერის გახდება; მიეცითო... ბედნიერებაში ატაროს, ჩემი ხანიც; მიმატებოდესო! გამომართვი, დაიკიდე.

— მაღლობა, დიდი მაღლობა, მაგრამ... ხედავ მოგეცათ, რას აჩქარდით...

— მამას ასე უნდოდა, — განმარტა მერიმ.

— ღიახ, მე ასე მინდა, გულმა ასე მიკარნახა, რატომ-ღაც დღეზე გადმოვიცა შენთვის. დალოცვილი იყავი შეიღო ჩვენგან და ღვთისაგან.

თამრიკოს ჯერ კიდევ ხელში ეჭირა კოლოფი. გახ-სნა, ამოიღო, სახე გაუბრწყინდა. პირველი გადმოვიწერა და ჯვარს აკოცა. მერე სარკესთან მივიდა, ყელზე დაიკი-და. კიდევ ერთხელ ეამოთრა ჯვარს. მაღლიერებას ვერ მაღავედა ძვირფასი სამაგისტრო საჩუქრის გამო. ხან ერთს მიუღალერებდა, ხან მეორეს, მაგრამ, მაინც იმაზე ფიქრობდა, რატომ იწყება მამამ — რატომ დღეს და არა ხვალ.

ნუგზარმა უცებ თავი ხელისგულეში ჩარგო, შუბლს ზემოთ ტკივილი იგრძნო, რაღაც ხდება ამ ჩემს ოხერ თავში, — წამოიძახა.

— თამრიკო მივიდა, მაჯებში ხელი ჩაავლო, — იქნებ წნევა ამ აგიწია, მამა? — კითხა.

იგი საერთოდ არ უწიოდა ამ დაავადებას. — არაო! — უპასუხა — ამ გაუსაძლის დროში და ქვეყანაში რამე რომ გაწუხებდეს, რა გასაკვირია?! — კვნესით აღმოხდა და ხელები დაუშვა, სახე აემდვრა, გაუფითრდა.

— არაფერია, გამივლის ალბათ! — თქვა და წუთით უცნაურად მიაშტერდა შეიღს, თითი მიუშვირა და ჯიქურ უთხრა:

— ერთი ის მოთხარი შენ! დღეს, დედაჩემს ძეგლთან, ქვევით, სანაპიროზე საიდან გამომეცხადე?! — იგი პა-სუხს არ დაელოდა, გაიარ-გამოიარა, — ჰო, გისმენ, აბა?!

თამრიკომ დედას გახედა, მხრები აიწურა, ტუჩები აბზუკა, თავი გააქნია.

— არ ვიცი, მამიკო, რას შეკითხები!

— ჰო, კარგი, არაფერი, არაფერი...

იგი უცებ მაგიდას მიუჯდა, ერთხანს მუნჯივით იყო, გაიზინდა, მერე კვლავ წამოდგა, გაიარ-გამოიარა და ვითარც დედამამატორმა, გაბზარული თუ გაცრეცილი ხმით წარმოთქვა: გალაქტონი, რჩეული, გვერდი ას-ცხრაშეკი.

“ეს რამდენიმე დღეა და რამდენიმე ღამე, დახუ-რულია გული, როგორც საკანი რამე, თითქოს უმძიმეს კარებს კუპრის დაღლილ ლუქს, გულში ვერც ზეცა ატანს, ვერც სიხარულის შუქი. გაუღებურდა ჩემი ყოფნის ყოვე-ლი წამი, ეს რამდენიმე დღეა და რამდენიმე ღამე. ოჰ, მომაცდელე, კმარა, მხოლოდ სიკვდილი მინდა, არც პოე-ზია მატკობს, არც მეგობრობა წმინდა.”

— რატომ, მამიკო, რატომ! არც იფიქრო, გეხვეწები, გვევდრები, — წასკდა ცრემლი, მაგიდაზე დაემხო, — ვუშველოთ, დედა, მამას — მერე უცებ მუხლებში ჩაუ-ვარდა, მორთო ბღავილი, — არა, მამიკო, არა...

ნუგზარს რამდენიმე წამს ხმა არ ამოუღია, ერთიც დახედა ამღვრეული თვალებით, არავისი და არაფერი ეხმოდა. უცებ წამოდგა, — ტიმ ტარარა, ტიმ ტარარა, — ჩამოღვრა, გადაიხარხარა, ჭადარათმეხანმოშლილმა ხე-ლები გაშალა, აახსავსა, — მივდივარ, მივფრინავ მაღ-ლა, სულ მაღლა, სიმაღლისა და სიმშვიდის სამეფო-ში, იქ ავმალდები, გავლადები, დავცხრები, არარადქ-ცული გარდავისახები ადამიანად, გაცისკრდება ჟანგ-ისფერი ცხოვრება ჩემი... და ფრრ, კვლავ მოვფრინდებ-ბი... ჰო, ჰო! გესმით, ფრრ... კვლავ მოვფრინდები, დავი-ბრუნდებით, ვითარცა ბუდეს მერცხალი...

... თამრიკოს ბღავილზე მალე მთელი საღარბაზო აწრივდა, ფეხზე დადგა...

მერი კი გულწასული მიგდებულებო დივანზე...

საქართველოს ასათი „ბანძური“ აზროვნება დღევანდელს

დღეს საქართველოში ძალიან რთული პროცეს-ები მიმდინარეობს — პროცესები შინაგანი თუ გარ-ეგანი, ხილული თუ უხილავი საზოგადოებრივ-პოლი-ტიკური ცხოვრების დედისა, რომელშიც მონაწი-ლეობენ როგორც ადგილობრივი და დედაპირით თუ უარ-ოფითი, ისე უცხოური ძალები.

როცა მაჭარი დუღს, მისგან ან ნამდვილად თავანკარა ღვინო დადგება, ან — მძარი (პირობებზეა ყველაფერი დამოკიდებული).

ასე იქნება საქართველოშიც, ამ საზოგადო-ებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების დედის შედეგად საბ-ოლოდ მივიღებთ-ან მრავალათასწლოვან ქართულ კულტურაზე დაფუძნებულ ქართულ, ეროვნულ, დემო-კრტიულ სახელმწიფოს, ან რაღაც გაუკვეყნებელ სახ-ელმწიფოებრივ წარმონაქმნს, რომელიც შეიძლება იქნეს ე.წ. „მსოფლიო სახელმწიფო“, რომელშიც გამ-ქრალი იქნება ყოველგვარი ქართული-დაწვებული უნ-იკალური ენიდან და ეროვნებიდან, დამთავრებული გამორჩეული, დამახასიათებელი კულტურით.

ჯერ-ჯერობით, ყველაფერი მეორე მიმართულებ-ის სასარგებლოდ ვითარდება, რადგან ქვეყანაში „ბან-ძური“ აზროვნება ცდილობს გაბატონებას და მიზანსაც აღწევს, რადგან ე.წ. დემოკრატიისა და სამოქალაქო საზოგადოების აშენების საბაბით — თუ ნიღბით მას ფართოდ უთმობენ ასპარეზს მასშტაბისა თუ ელექტრო-მედიში.

უკვე განვითარებულ და ცივილიზებულ ქვეყ-ნებში დემოკრატია, თავისუფლება და სამოქალაქო საზოგადოება ნიშნავს ამ ქვეყნის სუვერენიტეტის, ამ სახელმწიფოს შემქმნელი აბორიგენი ხალხის ეროვნუ-ლობის, სახელმწიფო ენის, კულტურული ტრადიციე-ბის, საერთოდ, აბორიგენი ერის ისტორიული წარსუ-ლის და სხვა ატრიბუტების პარტიის (ცემას და კანო-ნით დაცვას უმაღლეს დონეზე, რისი დარღვევა და შეურაცხყოფა კანონით ისჯება.

ასეა საფრანგეთში, გერმანიაში, იტალიაში, ეს-პანეთში და ყველგან. მთელს ცივილიზებულ მსოფ-ლიოში.

ჩვენთან კი პირიქითაა-მიაყენეს შეურაცხყოფა სახელმწიფოს, ერის კულტურას, ისტორიას, მოიპარე და მიითვისე ისტორია... — ხმას არავინ გაგცემს, რად-გან ყველაფერი ეს თავისუფლებისა და დემოკრატიის უმაღლესი გამოვლინების ნიშნად და მიანიჭათ „ბან-ძური“ აზროვნების მომხრეებს, რასაკვირველია ქართუ-ლობისათვის, საქართველოს ისტორიისათვის მიმართუ-ბით, თორემ სხვა მიმართულებით ნურას უკაცრავად.

„ბანძურია“ აზროვნება, მაშ რა არის, როცა შეურაცხყოფას აყენებენ ერის სათაყვანებელ შეიღებს, ბანძად აცხადებენ ქართულ პოეზიას, როცა ფაშის-ტურს უწოდებენ მწერალთა ორგანიზაციას; როცა ფა-შისტებად ნათლავენ პატრიოტებს, რომელნიც ერის სულიერების გადასარჩენად იბრძვიან. როცა ეროვნუ-ლობასა და მამის სახელს საკანონმდებლო ორგანოს დონეზე აუქმებენ და ა.შ. და ა.შ. (დემოთო! თუ შესან-დობია, შეუდგე, რადგან კარგად უწყვიან რასაც აკეთუ-ბენ და მაინც აკეთებენ).

ყოველივე ეს კი მიმართულია ქართული მრავ-ალათასწლოვანი სახელმწიფოებრიობის ამოძრკვისა-კენ, დავიწყებისაკენ, რადგან ეროვნულობის, სულიერი კულტურის, მწერლობის და მისთანათა გარეშე, ნებ-ისმიერი ხალხის სახელმწიფოებრიობა ფიქციაა. ეს კი ყოველგვარი დემოკრატიისა და თავისუფლებისა-გან შორს დგას და ემსახურება მხოლოდ რომელიღაც ფარული ძალების ინტერესებს. სხვა დემოკრატიულ სახელმწიფოში ასეთი რამ ალბათ სისხლის სამართ-ლის დანაშაულად კვალიფიცირდება.

განა უცნაური არ არის, პარლამენტი, ერთის მხრივ, კანონის დონეზე აუქმებს ეროვნულობას ქვეყ-ანაში და, მეორეს მხრივ, ცდილობს შექმნას ეროვნუ-ლი უმცირესობათა კომიტეტი და მიიღოს კანონი ეროვნული უმცირესობებისათვის. განა შეიძლება წარ-მოვიდგინოთ ასეთი პარადოქსი ასეთ უმაღლეს დონ-ეზე? თუ ეროვნულობა გავაუქმეთ, მაშინ როგორღა შეიძლება ვილაპარაკოთ ეროვნულ უმცირესობებზე? ეი, ეროვნულმა მარტო ქართველებისათვის, სახელმ-წიფოს წამყვანი ერისათვის გაუქმდა?

რაკი ეს ასეთია და ეროვნულობას ვაუქმებთ მაშინ, რატომ არ უნდა მოვითხოვოთ, რომ საქართვე-ლომ დასტოვოს „გაერო“, როგორც ეუროვნებო სახ-ელმწიფო, რადგან იგი არის „გაერთიანებული ერე-ბის ორგანიზაცია და არა ეუროვნებო ქვეყნების ორგა-ნიზაცია; სხვათაშორის მსოფლიოში, ჯერ-ჯერობით, მხოლოდ საქართველოა ოფიციალურად ეუროვნებო ქვეყანა და უნდა დაველოდოთ სხვა ქვეყნებს, რომ „ეუროვნებო“ ქვეყნების გაერთიანებული ორგანიზა-ცია შეიქმნას. თუმცა, ეს ნაკლებ საგარაუდოა, რად-გან „გაეროს“ გარდა არსებობს, მასში გაუქვეყრიანებუ-ლი ქვეყნების, ანუ ე.წ. მცირე ერების ორგანიზაცია (ოფისი პაავაშია), რომლის პირველი ნომერიც ჩვენი „ბანძური“ აზროვნებისა და მოქმედების ნაბარტყი-არესაუბლია „აბახია“ („აფსნი“ — დედაქალაქ აკუთათ).

პარადოქსია, მაგრამ ფაქტია, რომ პარლამენ-ტში მოხვედრილი ე.წ. „ელიტარული“ ინტელიგენცია პირველი გამოვიდა ეროვნულობის გაუქმების მომხრედ; არადა, მისი მოვალეობა სწორედ რომ პირიქითაა.

ზოგჯერ ამბობენ — ეროვნება მარტოოდენ ცხ-ოველებს არ გააჩნიათო. როგორ გეკადრებათ. ამ ცოდ-ვილ დედამიწაზე მხოლოდ ერთ-ერთ ძირძველ ხალხს — ქართველობას — გაუქმეს ეროვნულობა, თორემ მთელს დედამიწაზე, ხალხებს რომ თავი დაეანებოთ, ცხოველებსაც და მცენარეებსაც თავიანთი წარმომავ-ლობის ანუ „ეროვნულობის“ რეკვიზიტი გააჩნიათ.

არ გჯერათ? მაშინ ინებეთ ფაქტები, ყველა

ცხოველსა და მცენარეს გააჩნია თავის სახელი და გვარი, რომელნიც უმეტესად სწორედ რომ მათს წარ-მომავლობას — „ეროვნულობას“ მიუთითებენ; მაგ, აფ-რიკელი სპილო, კავკასიური გველეხი, კავკასიური ნაგაზი, უსურის ვეფხე, მეგრული თხა, თუშური ცხ-ვარი, აღმოსავლეთის ნაძვი, ციმბირის ღარიჭი, ელ-დარის ფიჭვი და მრავალი სხვა.

ღიახ, წარმომავლობა ანუ „ეროვნება, ყველა ცოცხალ ორგანიზმს გააჩნია.

„ბანძური“ აზროვნების პრადოქსია, რომ საქარ-თველოსადმი მიმართებაში ერთი ოჯახის ორი წარმო-მადგენელი, ორი ძალა სხვადასხვანაირ მიდგომას იჩენს. მაგ, ბ-ნი ლევან ბერძენიშვილი თავგადაკლული მრ-მხრეა ეროვნულობისა და ქართული მწერლების ანუ-ლირებისა, ეი, ამორფულ სახელმწიფოს, „დემოკრატი-ული“ და „თავისუფალი“ წარმონაქმნის შექმნისა, სა-დაც გამქრალი იქნება ყოველგვარი ქართული; ხოლო მისი ძმა, ბ-ნი დავითი ამის პარადოქსულად მოითხოვს რამდენიმე ათეულ ათას აფსუ-აფსა-ს შევექმნათ დამოუკიდებელი ეროვნული სახელმწიფო; მათი თანა-მოაზრე, ისტორიკოსი ბ-ნი გიორგი ანაბაძე კი ისე შორს მიდის, რომ ყველანაირად გაუქმებულ საქართვე-ლოში აფსუების სახელმწიფოსათვის სახლვარს ღიხის ქვეზე მოითხოვს.

„ბანძური“ აზროვნების ასეთი ნიუანსი — ორმა-გი სტანდარტები — მეტად დამაფიქრებელია, მაგრამ რას ვიზამთ, დღევანდელ საქართველოში სახელმწი-ფოებრივი აზროვნება და დაფიქრება, ჯერ-ჯერობით, ხომ უცხო ხილია.

ყველაზე დიდი ებედურება ისაა, რომ „ბანძური“ აზროვნების სინდრომით შეპყრობილია ჩვენი ახალ-გაზრდობის ერთი ნაწილიც, რომელიც ე.წ. თავისუ-ფლებისა და დემოკრატიის დამკვიდრების საბაბით ებრძვის საკუთარი ხალხის ეროვნულ თავითშეგნებასა და ეროვნულ იდეოლოგიას და მათზე ზრუნვას „კატას-ტროფულ სისულელეს“ უწოდებს.

როდესაც უსმენ გიგა ბოკერიას, თინათინ ხიდა-შელს და მათს თანამოაზრეებს, ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, თითქოს მათ წარმოდგენა არა აქვთ რომელ საუკუნეში და როგორ საქართველოში ცხოვრობენ. ისინი ისე დაფრინავენ რაღაც განვენებულ თავისუფლებისა და დემოკრატიის მეცხრე ცაში, რომ ვერ ხედავენ დაკარ-გულ აფხაზეთსა და სამიანბლოს, საკუთარ სამშობ-ლოში კერადაკარგულ ასეულ ათასებს, მოშლილ მრეწველობასა და სოფლის მეურნეობას, გამათხოვრე-ბულ და გამეძაბებულ ადამიანთა ნაკადებს... ვერ ხე-დავენ (თუ განგებ არ ხედავენ), რომ მეოცე საუკუნის მეორე ნახევარში სწორედ რომ ეროვნულობის ნიშანი-თაა შექმნილი გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია“ და ა. შ.

... თუ ძალიანაც კარგად ხედავენ ყველაფერს, მაგრამ რომელიღაც პატრონთა ნებასურვილს ასრულებ-ენ.

აბა, სხვანაირად როგორ გავიგოთ, როცა სხვა ქვეყნებსა და ხალხებში ეროვნული თვითშეგნების გამო-ცოცხლება და „ნაციონალიზაცია“ მიმდინარეობს, ჩვენ-თან კი მის „დენაციონალიზაცია“ მოითხოვენ.

დღევანდელი „ბანძური“ აზროვნებისათვის დამ-ახასიათებელია ხაზგასმული კოსმოპოლიტიზმი და ეროვნული ნიჰილიზმის ქადაგება, ე.წ. თავისუფლები-სა და დემოკრატიის ნიღბით, მაგრამ ეს სრულიადაც არაა ახალი მოვლენა საქართველოსათვის.

დაახლოებით მსგავსი გამოხედვების ადგილი ჰქონ-და მე-19 საუკუნეშიც და კოსმოპოლიტიზმისა და ეროვნული ნიჰილიზმის დამგრევის მომხრეებს საკადრი-სი პასუხი გასცეს ერის სახელოვანმა შეიღებმა ილ-იამ, აკაკიმ, ვაჟამ, იაკობმა და სხვებმა, თუმცა ილიას ეს სიცოცხლის ფასადაც კი დაუჯდა.

მეოცე საუკუნეში — საბჭოთა პერიოდში — ანალოგიური მოვლენებისადმი დამკვიდრებული ასეთი ლაკონური შეფასებით გამოხატა ცნობილმა ისტორი-კოსმა ნიკო ბერძენიშვილმა.

„ეროვნული ნიჰილიზმი, საკუთარი ისტორიის სიძულვილი — ან სულელის როტაა, ან წარმავალი კლასის დამახასიათებელი უსასოო ბოდეა სიკვდილის წინ“ ტ.2, გვ. 45

ჩვენ კი ჩვენის მხრივ დავსძენთ, რომ ეროვნული ნიჰილიზმი, კოსმოპოლიტიზმი ანუ „ბანძური“ აზროვნე-ბა, რომელიც ასე წარმატებით იფურჩქნება და ჰყვავის ამაჟამად საქართველოში, მიმართულია ჩვენი საფუძ-ველთა საფუძველის — ქართველთა მრავალათასწლო-ვანი ეთნიკური ერთიანობისა და ეროვნული თვითშეგ-ნების, ქართველური მოდგმის მიერ შექმნილი თვითმე-ოფადი კულტურული მემკვიდრეობისა და მსოფლიოს ერთ-ერთი უნიკალური ენის წინააღმდეგ.

„ბანძური“ აზროვნების მანევობა, სივერაგე და სიცბიერე კი ისაა, რომ იგი გამოდის ე.წ. დემოკრატი-ისა და თავისუფლების დამკვიდრების ნიღბით, ე.წ. სამოქალაქო საზოგადოების დამკვიდრების ნიღბით. არადა, სამოქალაქო საზოგადოება, დემოკრატია და თავისუფლება ნებისმიერ ნორმალურ სახელმწიფოში გულისხმობს ამ სახელმწიფოს შემქმნელი ხალხის ეროვნულობის, ენის, სულიერი კულტურის დაცვასა და ფიზიკური გადარჩენის პრიორიტეტს.

თუ ეს არ გავიცნობიერეთ და არ გავითვალ-ისწინეთ, ჩვენში ობის სოკოსავით მოდებული „ბან-ძური“ აზროვნება საბოლოოდ დაღუპავს საქართველოს.

ბიძინა თავაძე
საქართველოს ბუნებისა და
ისტორიულ-გეოგრაფიულ საზოგადოებას
დაცვის ასოციაცია.

“შანსიანი” ბაზრისა და ეკონომიკის განვითარების

მე-2 გვერდიდან.

ეკონომიკის განვითარების

გააუქმა, (ამოქოლა), მაგრამ არ გვერდით უსაბუთოდ, მერე რა, რომ განაწილდეს ჯერ კიდევ არ იყო გამოტანილი. ჩვენს დემოკრატიულ ქვეყანაში სხვა, შემოვლითი კანონსაწინააღმდეგო კანონებიც არსებობს. აი, ერთ-ერთი მათგანი: 17.01.2000 წელს გაიცა დოკუმენტი №3 მოქალაქე ანა სერგოს ასულ ბარძიმაშვილზე, სადაც შავი თეთრზე წერია, რომ მას ნება ეძლეოდა კარის ღიობის ამოშვების. აი, რა ადვილად ხდება საქართველოში ყველაფერი. ვინ გასცა ეს ნებართვა? - თურმე ნუ იტყვი და...

ქ. თბილისის მერიის კეთილმოწყობის სამმართველოს ხიდებისა და გვირაბების მოვლა პატრონობის საწარმოში. სხვათა შორის, ამ და ამგვარი სხვა დოკუმენტებით გაიმარჯვებენ ანა ბარძიმაშვილმა. ამ დოკუმენტების არა კანონიერებას, სხვათა შორის, არ მოეხსენიებ, თითოეულ ამ დოკუმენტს ხელის წინ გავაშვებოდა - ვინ გასცა, რატომ გასცა და რის საფუძველზე გასცა. ამაზე ცოტა მოგვიანებით, ახლა ისევ ამ უკანონო დოკუმენტს მივუბრუნდეთ. ეტყობა, ამ დოკუმენტის გამცემმა ერთ-ერთმა თანამშრომელმა „თორაძის ჩინის“ ბინის საღაო კარი, ხიდად ან გვირაბად მიიწვია. ეკ, თუ ახლა ბინებში გვირაბები გავეყვანეს, ჩვენი უბედურება მაშინ ნახეთ! თორემ ჯერ საღა ვართ. ესეც, ნახევრად ხუმრობით. ხუმრობის გარეშე კი რა უფლება ჰქონდა ამ საწარმოს ასეთი ნებართვა გაეცა? ახლა მეორე მხრიდან შევხედოთ საკითხს. იქნებ „უსამართლობით“ განისხიბულმა საწარმოს თანამშრომელმა ეს თვით-ნებობა იმიტომ ჩაიდინა, რომ საქმეს კარგად იცნობდა და ამით ფიქრობდა წვლილი შეეტანა სამართლის გამარჯვებაში. რის საფუძველზე გასცა ნებართვა კარების ამოქოლების თაობაზე?

საწარმოს უფროსი ზ. სიხარულიძე ამბობს:

„17.01.2000 წელს ჩვენს მიერ გაცემული წერილი (№3 17.01.2000) მოქალაქე ანა სერგოს ასულ ბარძიმაშვილზე, მოიცავს კარის ღიობის ამოშვების ნებართვას, რომლის საფუძველი შეიქმნა ამ მოქალაქის მიერ განმარტებული სიტყვიერი გარემოება, (რომ ღიობის განთავსების ადგილი ეკუთვნის მას)“.

ხომ საინტერესო დეტალია. მაგრამ ზ. სიხარულიძეს ეყო ვაუკაცობა, რომ ელიარბინა და დაეფიქსირებინა თავის საწარმოს თანამშრომლის მიერ გაცემულ დოკუმენტზე შემდეგი: „ვიხილეთ კი ტექნიკური ნახაზი და მასზე დატანილი რეზოლუციები და მაჩვენებლები, რითაც ირკვევა, რომ ზემო აღნიშნული ბინის გარეკეული ნაწილის პრივატიზაცია არ შეიძლება (სამხარეულო, საინტარული კვანძები, დერეფანი, აივანი და ა.შ.) ზემო აღნიშნული ღიობის ამოშვებით ირღვევა ტექნიკური პირობები... ამრიგად, კარის ღიობის ამოქოლვა უკანონოა“.

უკანონოა თუ კანონიერი, ეს ამ საწარმოს უფროსის გადასაწყვეტი არ არის, მაგრამ ამ დოკუმენტით იგი აღიარებს შეცდომას. ანუ უკანონობას. ამ საქმეში, ჩემო მკითხველო, ამაზე უარეს ფაქტებსაც წააწყდებით, რომლის საფუძველზე გაიმარჯვებენ ბარძიმაშვილმა. რადგან საქმე გაყალბებული საბუთებს ეყრდნობა. ეს საქმე მით უფრო საინტერესოა და ამავე დროს გულდასაწყვეტი. განაჩენს დიდად შეუწყო ხელი ყოფილი სახლმართველის ხელშეწყობით გაცემულმა უკანონო პრივატიზაციის ნებართვამ. ამაზე ცოტა მოგვიანებით. ახლა მივუბრუნდეთ გაყალბებულ დოკუმენტს. ამ დოკუმენტის და უკანონო პრივატიზაციის ავტორია შოთა დუმბაძე, №59 სს-ს ყოფილი უფროსი. (როცა პრივატიზაციის ნებართვა გასცა, მაშინ არ იყო ყოფილი).

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს სასამართლოს მოსამართლეს, ბატონ ა. დუღიშვილს გაეგზავნა შ. დუმბაძის მიერ ხელმოწერილი საბუთი, რითაც ამტკიცებს შ. დუმბაძე, რომ პრივატიზაცია ჩატარდა კანონიერად. ამ საბუთს იურიდიული ძალა აქვს. ამ ყალბი საბუთით იმარჯვებს ანა ბარძიმაშვილი. ახლა განვიხილოთ არა ის, თუ რა

წერია დოკუმენტში (წერია, რომ პრივატიზაცია მოხდა კანონიერად, ჩვენ ამაზეც ვისაუბრებთ) არამედ იმაზე, თუ რა საბუთია ეს. რა ძალა აქვს და რამდენად სამართლიანად არის შედგენილი. როგორც მოგახსენეთ, დოკუმენტს არტყია ბეჭედი, რითაც იძენს იურიდიულ ძალას. ბეჭედთან შოთა დუმბაძის გვარია ხელმოწერილი. თავის ხელმოწერით საბუთზე არტყამს ფაფაკურაშვილის ბეჭედს. გამოდის, რომ ყოფილი უფროსი ახალი უფროსის მაგიერ სცემს საბუთს. რადგან საბუთის ჩამომადლობა უკანონოა, ეს დოკუმენტიც ყალბია. ამით მას ეკარგება იურიდიული ძალა; ამ საბუთის მეშვეობით გასცა ძველთა დაცვის ორგანიზაციამ კიდევ ერთი არაკანონიერი საბუთი (ანუ პასუხი) რომელიც დაყრდნობს ამ საბუთს მე კი შეგახსენებთ, რომ არსებობს კანონი რომლითაც ისტორიული ძეგლების პროვატიზაცია არ შეიძლება. (ეს სახლი ისტორიული ფასეულობის ძეგლია). მაგრამ მოდით, მივკრძებულები რომ არ ვიყოთ, ამ საბუთით მითითებული მტკიცებულებაც განვიხილოთ. საბუთით მტკიცდება, რომ პრივატიზაცია მოხდა კანონის დაცვით. მაგრამ ბატონ შ. დუმბაძეს ავიწყდება, რომ არსებობს 1992 წლის 11 თებერვლის დადგენილება №825, სადაც აღნიშნულია, რომ არ შეიძლება საერთო სარგებლობის ფართის პრივატიზაცია, თავი დაეანებოთ იმას, რომ ეს სახლი ისტორიული ძეგლია (ეი. მისი პრივატიზაცია არ შეიძლება).

საქმეში არის კიდევ ერთი საბუთი. არც ერთი ადამიანი არ მეგულება, აღშფოთება დამალოს ამ დოკუმენტის დანახვისას. ანა ბარძიმაშვილს აქვს თავის „კუთხილი“ საერთო ფართის მოქულობა 102 კვმ. ერთ-ერთი დოკუმენტის საფუძველზე კი მისი ფართი იზრდება 6 კვ. მ-ით. ეს არის წყალკანალიზაციის გრაფიკი ფართის გაყალბებული ვარიანტი. ყველა ადამიანი შეამჩნევს ამ დოკუმენტის ხილვისას, რომ რიცხვი 7 გადაკეთებულია 1-ად. გვერდზე კი სამი აქვს მიწერილი. უფრო ძველ საბუთებში კი 13-ის მაგივრად ყველგან შეიღწეა წერია.

მას მიემატა საერთო სარგებლობის შესასვლელი 6 კვ. მ., რომელიც მიიტაცა ქვეყნის არეულობის დროს ბარძიმაშვილმა და ასე გაუხდა 102 კვ. მ.-ს ნაცვლად 115 კვ. მეტი ფართობი.

მოდით, ახლა საბუთებს თავი დაეანებოთ და საკითხს შევხედოთ ადამიანური თვალსაზრისით. როგორც მოგახსენებთ, ამ კარის ამოქოლვით მოესპოთ ყველანაირი ტექნიკური პირობა, თავი დაეანებოთ იმ დიდ ჩამონათვალს, რაც მოჰყვა ამ კარების ამოქოლვას. მხოლოდ რამოდენიმეზე შევაჩერებ თქვენს ყურადღებას. მღვდლის ოჯახს მოესპო ეზოში გასვლის საშუალება. ქალებმა კარგად ვიცით, რას ნიშნავს გასაწვანებელი სამხარეულოში ტრიალი. ამ ოჯახს ყავს სამი შვილი და დეკანოზის მუდღეს სარეცხის გაფენის საშუალებაც კი მოუსპეს. გამოტანილი სასამართლო გადაწყვეტილება არა მარტო უკანონოა, არამედ ზნეობრივი თვალსაზრისითაც მიუღებელი.

ჟურნალისტებს ვთხოვთ, საქმის დაწერილობით გაცნობის გარეშე, ნუ შეუტყულებენ მართლმადიდებლური ეკლესიის მსახურებს და მის ხორციელ ოჯახს.

ჩვენ კი ვეცდებით, ასე თანდათანობით, საქმეში არსებული ყველა გაყალბებული დოკუმენტი საზოგადოების სამსჯავროს წინაშე გამოვიტანოთ. ჩვენი ხალხი თვალნათლივ დაინახავს იმ სისტემის ნაკლს, რასაც დღევანდელი სასამართლო პქეა. ვეცდებით დავანახოთ საქმეში არსებული საბუთების კანონიერება. მომავალ წერილში ვისაუბრებთ როგორც სასამართლოს ექსპერტის დასკვნაზე, ისე იმ პოლიტიკოსებზე, ვინც საქართველოში უკანონობის დაკანონებას უწყობენ ხელს.

ლია გვიგიაშვილი

იკითხეთ გაზეთი საქართველო!!!

ცხინვლიდან შემოსული კონტრაბანდის ეკონომიკას

შიდა ქართლი კონფლიქტის ზონასთან სიახლოვის გამო ერთ-ერთი დაძაბული რეგიონი იყო წლების მანძილზე. პოლიციის გაძლიერებული ყურადღება, თავდაუზოგავი შრომა სჭირდებოდა სიტუაციის სტაბილურობის შესანარჩუნებლად; დანაშაულები არის და დანაშაულები. შეიარაღებული ბანდების თარეშს თუ ბოლო მოეწყო, კონფლიქტის ზონიდან ეკონომიკური დანაშაულის ჩადენის რიცხვმა საგრძნობლად იმატა. საბაუო გამშვები პუნქტის არაარსებობამ ტვირთების თავისუფლად, საბაუოს გვერდის ავლით მოძრაობის ხელშეშლა ვერ უზრუნველყო, ცხინვლიდან შემოსული დაუბეგრავი პროდუქცია კი განუწყვეტლივ დამანგრეველად მოქმედებს ჩვენს ეკონომიკაზე.

ე.წ. ერგნეთის ბაზრობა კვლავ პრობლემად რჩება. აქ თავმოყრილია ჩრდილოეთ კავკასიიდან შემოსული ალურციცხვი ტვირთები, განსაკუთრებით დიდი რაოდენობით საწვავი და უაქციზო სიგარეტი. ეს იმ გზებით შემოვიდა, რომელთაც ჯერჯერობით ჩვენ ვერ ვაკონტროლებთ.

დაახლოებით 100 კმ-ია, რასაც ჩვენ ვერ ვაკონტროლებთ, ეს ყველაფერი თავს იყრის ერგნეთთან, 80%-ი ოსური მხარის კონტროლირებად ტერიტორიაზე. პრობლემის მოგვარება მხოლოდ საკითხის პოლიტიკურად დარეგულირებითაა შესაძლებელი, თორემ ბაზრობები შიგ ცხინვალში გადავა და ყველაფერი ისე დარჩება, როგორც არის.

როცა სხვადასხვა გზებით გამოვლილი ტვირთები როცა შემოდის ჩვენს კონტროლის ქვეშ არსებულ ტერიტორიაზე, მიდის სამუშაოები მათ დაკავებაზე, დააღუქვაზე. შესაბამისი სამსახურები ამ საქმით არიან დაკავებული - გვიტხრა შიდა ქართლის სამხარეო შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსმა, ბატონმა ნოდარ დალაქიშვილმა.

პოლიციის შესაბამისი სამსახურები ოპერატიულად მუშაობენ კონტრაბანდული ტვირთების ფაქტების აღმოსაჩენად, კორუფციისა და ეკონომიკური დანაშაულის წინააღმდეგ მებრძოლმა სამსახურმა, როგორც ჩვენთვის ცნობილი გახდა, საკმაოდ სერიოზული ფაქტები გამოავლინა. თუმცა გარდა ამისა, პოლიციას სხვა ფუნქციაც აქვს.

საბაუოს და კონტრაბანდის წინააღმდეგ მებრძოლი სამსახურები სადაც დგებიან, ჩვენგან, პირველ რიგში, დაცვის

ფუნქციის შესრულებას ითხოვენ. ცხელ წერტილებში ეს საკმაოდ რთული და საშიშრობითი საქმიანობაა, ერთი და ორი კაცის ხარჯზე საქმე ვერ გაკეთდება. ამიტომ დაცვის სამსახურის ჩამოყალიბება საჭიროა. ეს საკითხი ჯერჯერობით გადაწყვეტის პროცესშია, - ბრძანა ბატონმა ნოდარმა.

პოლიციას თავისი ძირითადი სამუშაო, ცხადია, არ ავიწყდება და კრიმინოგენული თვალსაზრისით მდგომარეობის დარეგულირებას ცდილობს. მდგომარეობა განსაკუთრებით დაძაბული არ არის. ჩადენილია 4 მკვლელობა, ოთხივე გახსნილია. კრიმინალური პოლიციის ხაზით გაიხსნა ჩადენილი დანაშაულის 81,2%, მათ შორის მძიმე 79,8%.

საერთოდ, შეიძლება ითქვას, რომ სიტუაცია მართვადია. თუმცა, ზოგიერთ რაიონში შეიძლება მომატებულიყა ყანალობები. მხარეში 3 თვის განმავლობაში მოხდა 18 ყანადობა, გაიხსნა 13 ანუ 73,2%. დანაშაულის მატება შეიმჩნევა გასულ წელთან შედარებით ნარკოტიკების უკანონოდ მოხმარებაშიც, გამოვლენილია ქურდობის ფაქტებიც.

კორუფციისა და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამსახურმა გამოავლინა დანაშაული. შპს საქართველოს ფოსტის ქარელის ფილიალში ჩატარებულმა შემოწმებამ ცნადა, რომ 1998 წლიდან 2000 წლის პირველ თებერვლამდე პერიოდში 2500 ლარის საპენსიო თანხები არადაინშნულებისამებრ იქნა გამოყენებული.

ეს სერიოზული ფაქტია, სისხლის სამართლის საქმე აღძრულია ქარელის პროკურატურაში, ხელმძღვანელობას სერიოზულ კითხვებზე სერიოზული პასუხების გაცემა მოუწევს-ფიქრობს ბატონი ნოდარი.

განსაკუთრებული ღონისძიებები

პოლიციას ზოგჯერ განსაკუთრებული ღონისძიებების მიღებაც უწევს, როცა დანაშაული განსაკუთრებით რთული სახისაა. ამჯერად ორი ფაქტის შესახებ გვიამბობს შიდა ქართლის სამხარეო შს. საქმეთა მთავარი სამმართველოს უფროსი ნოდარ დალაქიშვილი: „დავაკავეთ სერიოზული ყანადური ჯგუფი, რომლებმაც აღიარეს მკვლელობების, ავტომანქანების გატაცების, დაყანადების ფაქტები - სულ ერთიანობაში 10 დანაშაული. მათგან ამოღებული იქნა დიდი რაოდენობით ცეცხლსასროლი იარაღი, ცოტა გართულება გვექონდა კასპის რაიონში, სადაც მოხდა ყანადური თავდასხმა, ამას მოჰყვა ახერბოიჯანელი თოვლების მოქალაქის მსხვერპლი. ეს ძალზე მძიმე კატეგორიის დანაშაულია და მასზე ვმუშაობთ, რომ რაც შეიძლება მალე და ყოველმხრივ იქნეს გახსნილი“.

მოკლედ, დანაშაულის ჩადენის ფაქტები არსებობს, მაგრამ პოლიციელთა სიფხიზლის და მონდომების წყალობით დამნაშავე დაუსჯელი არ რჩება. თამამად შეუძლია შიდა ქართლის მოსახლეობას თქვას, „ჩემი პოლიცია მიცავს მე“.

ნანა ძეგლაია.

ვიწვევთ ტელედეატებში ბნ თემურ შაშაშვილს, ანუ

ვინ არღვევს პენსიონერთა უფლებებს?

დღეს საქართველოში უამრავი პირობაა დაგროვდა. მათ შორის უპირველესი პრობლემაა, ჩემს ღრმა რწმენით, პენსიონერებისათვის პენსიების დროულად დარიცხვა.

პენსიების ის რაოდენობა, რომელიც 12-დან 14 ლარამდეა, მათ უზრუნველყოფს დაახლოებით 14%-ით, დანარჩენი 86% სადაც? პენსიონერთა პენსიებით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე ხდება, ვინაიდან ამ პერიოდში არსებული პენსიონერები სახელმწიფო სამსახურში მუშაობენ. კერძოდ არ არის ჩამოყალიბებული მათი კერძო სამსახურით ფონდები, რომლებიც მხარში ამოუდგება სახელმწიფოს, რადგან კერძო საწარმოები იმ დონეზე არ არის განვითარებული, რომ შექმნან მძლავრი კერძო სამსახური ფონდები.

იმერეთის მხარის გუბერნატორის ბატონ თემურ შაშაშვილის მიერ დღეს გავრცელებული ექსპერტიზა პენსიების ფულადი ანაზღაურების ნაცვლად სამომხმარებლო საგნების დარიცხვა, უპირველესად ადამიანთა უფლებების დარღვევაა და კორუფციის წყაროა.

ქე, არ მინდა პირდაპირ ვთქვათ, რომ ბატონი თემური ან ის პიროვნებები, რომლებიც ამ საკითხით არიან დაკავებული, კორუმპირებული არიან, მაგრამ ჩემს ღრმა რწმენით, ისინი კორუფციის გავრცელებას უწყობენ ხელს. მინდა მკითხველებს ჩემი მოსაზრება გაეუზიაროთ პენსიების დროულად გაცემის შესახებ.

1. საჭიროა პენსიონერთა ხელახალი რეგისტრაცია, აღრიცხვა და კონტროლი.

2. შეიქმნას თითოეული საფოსტო განყოფილებასთან პალატიები, სადაც პირველად მონარებას საგნები 10% ფასადეკლარაციით გაიყიდება, რაც თანხის ბრუნვის საშუალებას მოგვცემს. ამ საკითხის გადაწყვეტისას აუცილებელი პირობაა პირველი მონარების საგნების გამოყენება საფოსტო ფონდში.

პენსიონერთა პენსიის დროულად გაცემის ერთადერთი ძირითადი ბარიერი უნდა შეადგენდეს „საქართველოს გაერთიანებული ქართული ბანკი“, რომელიც შექმნილია მაშინდელი არსებული შემოსავლის ბანკების ხარჯზე და მათი თვითრეგულირებადი მექანიზმით მუშაობდა.

გაერთიანებული ქართული ბანკი არსებულ ანაზღაურებაზე არის პენსიონერთა და განსაკუთრებით იმ პენსიონერთა ანაზღაურება, რომლებიც პენსიების ამ ბანკების მეშვეობით ღებულობენ.

დღეს გაერთიანებული ქართული ბანკი ხელმძღვანელები აცხადებენ იმ მოვლებების შესახებ, რომლებიც მათ მიღეს ბოლო წლებში და რაც წლიდან თანხის წარმოადგენს. ხომ შეიძლება იმ თანხის გარკვეული რაოდენობა გადასცემოდა პენსიონერებისათვის პენსიების გასაცემად. სახელმწიფო საწარმოები ფაქტურად განერებული და ამის გამო გვიანდება პენსიების გაცემა, მაგრამ რომ დროულად მიმდინარეობს პრივატიზაცია იმ საწარმო-დაწესებულებების, რომელთა შექმნაში ღონისწილი დღევანდელი პენსიონერებს ეკუთვნის. პრივატიზაციის ტანხებიდან გარკვეული რაოდენობის გამოყენება შეიძლება პენსიებისთვის.

კიდევ ბევრს თქმა შეიძლება არა მარტო პენსიების დროულად გაცემის უზრუნველყოფისათვის, არამედ მათი საარსებო მნიშვნელობის დონეზე მიყვანამდე, მაგრამ ამ წერილში ამით დაგვაყოფილდება.

კიდევ ერთხელ მაინც გაავიქოვრებ, რომ ის ექსპერტიზები, რომლებიც ტარდება იმერეთში, ბატონ თემურ შაშაშვილის ხელმძღვანელობით, პენსიონერთა უფლებების დარღვევაა.

პირადად ვიწვევ დეატებში ამ ექსპერტიზის ხელმძღვანელს ნებისმიერ დონეზე, ტელევიზიით, პრესით და სხვა საშუალებებით, რომელსაც ბატონი თემური მოსაზრებს.

მკითხველებს ვთხოვ თვითნებ მოსაზრებებს ამ საკითხთან დაკავშირებით.

რევაზ ფასურიძე

პარტიის ოქრო

ლენინისა და ლენინური საქმეების გეგმარება არის

გაგრძელება. დასაწყისი „საქართველო“ №2-6

ამასთან პარეუსი არც თავს იფიცებდა — არსებდა პანკებსა და საეჭრო საწარმოებს, ატრიალებდა გიგანტურ თანხებს მაშინ, როდესაც ემიგრაციაში მყოფი ლენინი და მისი მომხრეები, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით, მოქარაზებდნენ ადამიანებს. ბელადი იქ ხან „ექსპროპრიაციას“ ფულზე ცხოვრობდა (ვინც კამონა და ბოკას დაიჭრდნენ), ხან დედის ამანათებზე (სანამ დედა ცოცხალი ჰყოფდა). ხან მეგობართა შემოწირულობებზე (ვინც ფულს თავს მოაბრუნებდა) და ხანაც კეთილ შევეცარიელ სოციალისტთა კამოფლაზე იყო. ამასთან, თანდათან სრულ უიმედობასა და სასოწარკვეთილობაში ვარდებოდა.

მაგრამ პარეუსის ის ახსოვდა, რადგან იცოდა, რომ მის მიერ შემუშავებულ გეგმას ლენინზე უკეთ ვერავინ განახორციელებდა.

სარაგოში გასროლა პარეუსისათვის სიგნალი იყო. მან შეისივრდა შეფასება — რთი დამთავრებდა რუსეთისათვის გერმანიის მხარეს თურქეთის ომში ჩაბმას. იგი მხურვალედ არწმუნებდა ენერგულურობას და მის მომხრეებს, რომ გერმანიის მხარეს ბრძოლაში ჩაბმით თურქეთის ექვსი „მანის-ადგეის, როგორც დიდი იმპერია და ჩამოირეცხოს ბოლო ოცი წლის განმავლობაში განცდილი დამარცხებებით გამოწვეული სირცხვილისა და დამცირების კვალი. ფინჯან ყავაზე, სივარის კაშკაში გახვეული, იგი ესაუბრება გერმანიის ელჩს თურქეთში ფონ კანკინგეიმს და შორეული კონსტანტინოპოლიდან მივრინავს რადიოგრამას, რომელიც აიძულებს ხმელთაშუა ზღვიდან მამაკალ ადმირალ სუშონს შემოაბრუნოს „გეზინი“ და სრული სვლით დარდნილს მიაშუროს. პარეუსი აამოქმედებს თავის საიდუმლო ბერკეტებს და თურქეთისაკენ მიედინება სიბრძნით, მეტადი, ჩარხები და საბრძოლო მასალები; ტვირთის ნაწილი ბულგარეთში ჩამოიყვება, მისმა გენიამ უკვე შეძლო შედგენილი — რუსეთის წინააღმდეგ ორი ტრადიციულად მოსისხნულ მტრები — თურქეთი და ბულგარეთი გამოდიან; მათ დროებით დაეცემის პანსლავიზმიც, პარეუსის მეგობარი ენერგულურობით თურქეთის სამხედრო მინისტრი

ტაქტიკით, რომელმაც სამხედროებისაგან ენა ჩაუგდო მის ყოფილ პარტიულ ამხანაგთა უმარცხესობასაც კი. ახალი „თეორიის“ არსი მან ასე ჩამოაყალიბა: არაა საჭირო ომის დამანაშავეთა და იმათი ძებნა, თუ „ვინ დაესხათ თავს პარეუსი“, ეს არაა მთავარი — ვინაიდან ზომ უნდა დასხმოდეს, ვინაიდან მსოფლიო იმპერიალიზმში დიდი ხანია მსოფლიო სახალაოს მოწყობას ამზადებდა, არაა საჭირო უსარგებლო მიზეზების ძიებაზე დროის დაკარგვა — საჭიროა „სოციალისტურად“ აზროვნების სწავლა: როგორ გამოვიყენოთ ჩვენ — მსოფლიო პროლეტარიატმა — მსოფლიო ომი და განვტყრიოთ, თუ ვის მხარეზე

უნდა ვიბრძოლო. ყველასათვის ცნობილია, რომ ყველაზე მძლავრი სოციალ-დემოკრატია მსოფლიოში — ეს გერმანიის სოციალ-დემოკრატიაა. თუ ისინი იქ დამარცხდებიან, მაშინ დამარცხდებიან ყველგან. ამიტომ გზა მსოფლიო სოციალიზმის გამარჯვებისაკენ გადის გერმანიის სამხედრო ღირსებისათვის სრულ მხარდაჭერაზე. ზოლო ის, რომ მეფის რუსეთი ანტანტის მხარეს იბრძვის, ნათლად გვიჩვენებს, თუ ვინაა სოციალიზმის ნამდვილი მტერი. ამჟამად, მოელი მსოფლიოს შემუშავდა მეფის რუსეთის წინააღმდეგ უნდა იბრძოლინ, მსოფლიო პროლეტარიატის ამოცანაა — რუსეთის გამანადგურებელი დამარცხება და რევოლუცია მის შიგნით! თუ რუსეთი არ იქნა დეცენ-ტრალიზებული და დემოკრატიზებული, მოელ მსოფლიოს საფრთხე დაუქრება! სოლო, რადგან მოსკოვურ იმპერიალიზმთან ბრძოლის მთავარი სიმძიმე აწევს გერმანიას, აქედან ერთადერთი სწორი დასკვნა ასეთი იქნება: გერმანიის გამარჯვება — სოციალიზმის გამარჯვება!

როგორც ლენინს უყვარდა გამოთქმა — „არქირეციალია! მაგრამ თუ შევხედავთ დიალექტიკურად...“

დაიხ, როგორი დამოკიდებულება უნდა ქონდა ლენინს პარეუსის მიმართ, იგი იძულებული იყო ეღიარებინა, რომ ეს მისი საკუთარი, რუსეთის „დამარცხების“ თეორიის შესანიშნავი, ჩამოყალიბებული და დიალექტიკური დასაბუთებაა.

რაც მუდმივად არ ყოფიდა ლენინს — ეს პარეუსისებრი ფართი გაქანება იყო. ვინაიდან ლენინი არ იყო ეკონომისტი.

პარეუსი სიტყვიდან სწრაფად გადავიდა საქმეზე — ბერლინში ჩავიდა და გერმანელებს რუსეთის განადგურების გეგმა გადმოუგზავნა ხელისუფლებამ ექსტრემისტთა მოსვლის მოსვლის გზით. გეგმა ზუსტად იყო გათვლილი. პირველ ეტაპზე საჭიროა მეფის დამხობა. მეფის საწინააღმდეგო კამპანია უკვე დაწყებულია; ფულის დახმარებით მასში ხელდასმულია ჩაერთოს მსოფლიოში. არაქვს სოციალისტური, არაქვს ლიბერალური პრესაც, რომელიც მოვლენათა შეფასებაში ჩაითრევს სხვადასხვა კურსის ლიბერალურ ოპოზიციას. სტემა მარტოა: მეფე — დამანაშავე ომის დაწყებაში, მილიონების დაღუპვაში, სამხედრო დამარცხებაში; დედოფალი — გერმანელია, ე.ი. შპიონა (ცოტა პრიმიტიულია, მაგრამ რუსეთში

— გაჭრის); მექვიდრე — ვანუკერნებელი სენითაა შეპყრობილი და მამასადაპე — განწირულია დინასტია; სახელმწიფო ღუმე, რომელიც თითქმის მთლიანად ბურჟუაზიულ-ლიბერალთაგანაა შედგენილი, იოლად გადაყლაპავს ასეთ სატყუარს და როგორც კი მეფე დაეცემა, ცენტრალისტებული რუსეთი დაიშლება. დაიშლება სამუდამოდ. ვინაიდან ეს იმპერია დემოკრატიის პირობებში ისევე ვერ იარსებებს, როგორც ვერ იარსებებს თვეში — ხმელეთზე; ერთობ რთულია ერთნებდომობის წინააღმდეგობებიც. ეკონომიკა კი ზღვარზეა მისული და მისი დანერგვა გაფიცვებითაც შეუძლებელია. მეორე ეტაპზე მოქმედება გაიოლდება — ისეთი მარტოვი ლოზუნგია, როგორიცაა „მწა-გლეხებს!“ — გამოიწვევს იმას, რომ გლეხები დაიწყებენ შემამულეებისათვის მიწების ძალით წართმევას. ზოლო ჯარისკაცები მატროვე-

ბენ სანგრებს, დახოცენ ოფიცრებს და ბრძოლად გადაიქცევიან, რათა მონაწილეობა მიიღონ მსწერის დანაწილებაში. არამაღმობრილიზებული, წარმოუბილად-გრეული, სოფლის მეურნეობა-ქაოსში. ამ მომენტში მუხარცხენე ექსტრემისტები იტაცებენ ძალაუფლებას. გერმანიასთან დებენ ზავს და კანონიერ აქტებით აფორმებენ იმპერიის დანერგვას. ბუნებრივია, ამ დროს ისინი დაეფრნობიან გერმანიის შეიარაღებულ თიადიყვითა და ხელდასხვა გაუთვალისწინებელი მოვლიდნეულობისათვის თავის დასაღწევად.

გერმანელების დაუყოვნებლივ აცნობეს გეგმის ის ნაწილი, რომელიც მათ ეხებოდათ. ბერი რამ მათ არ უნდა სცოდნოდათ, მაგრამ ისიც კი, რაც მათ პარეუსმა აცნობა, გერმანელთა აღფრთოვანებას იწვევდა: კლაუზერისა და ფრიდრიხ დიდის იდეებზე გამოზრდილი მოლტკე — უმცროსისა და მოლტკე — უფროსის სტრატეგია; წუთებში გათვლილი შლიეფენის დიდებული გეგმა, რომელიც ევროპაში ომის ორ თვეში დამთავრებას ითვალისწინებდა (30 დღე-ღამე — სფერანგითზე, 30 — რუსეთზე); სოკოლავით ამოსული მსოფლიოში საუკეთესო სახაზო გეგმები, შტაბების უბაღლო შეთანხმებულობა და არმიის რკინისებრი დისციპლინა — ყველაფერი ეს ფიქციად იქცა და უკვე არ მუშაობდა. აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ზორცაკები მანქანა, ინგლისელთა საზღვაო ბლოკადის მარეუკი, დღე-ღამეზე ომში ხატვდნენ. ვიწრო პრუსიული მუხლები ვერ საზღვრავდნენ ჩანაფიქრის მასშტაბებს, მაგრამ მათ იქ დაინახეს ის, რაც ყველაზე მეტად აინტერესებდათ — ომიდან და ანტანტიდან თავისი ყველაზე მრისხანე მოწინააღმდეგის ჩამოცილების შესაძლებლობა. და ამ გეგმას მათ სი გაზობდა არა ვინმე შემთხვევითი თაღლითი, არამედ მათთვის კარგად ცნობილი პიროვნება — პარეუსი. პირველი რუსული რევოლუციის მამა, რომელსაც შეძლო გაფიცვების, ქუჩის მსვლელობების და სისხლიან უქცისრიგობათა ორგანიზება, გერმანელებს კარგად ახსოვდათ, თუ რა მძივრ გასამარჯვლოს ფასად გაუკეთა მან ორგანიზაცია ცნობილი ოპოზიციის გაფიცვას, რის შედეგად დიდი ხნით გამოვიდა მწეობრიდან 14 დოქმანი იარაღის საწარმოო ხაზი რუსული სახაზო გეგმების შეიარაღებისთვის რომ იყენებდნენ. ამიტომ ბერლინში საიმპრეზიბო ჩაეჭდნენ პარეუსის გეგმას და პკითხეს: რამდენი ელირება ყველაფერი? პარეუსს უკვე გათვლილი ჰქონდა, ისიც კი, თუ მის ჯიბეში რამდენი უნდა ჩასულიყო. ვაჭრობა არავის დაუწყია: რა არის რაღაც 50 მილიონი ოქროს მარკა? მხოლოდ ერთი დაუძთაფრებული ლინკორი. სასაცილოა!

გერმანელებს სხვა რამ აეჭვებოდათ — ხომ არ აპირებს პარეუსი სრულად რუსეთის ტახტზე წამოსკუებას, როცა ის, მუხლზე ერთ დროს ბორის გოლუნოს, ამ წლებში ის მღერად მდიდარი და რესპექტბელური გახდა (ბერლინში — სახლი, ბერნში — სახლი, სტოკოლმში — აპარტამენტები, ვილა — შეიკარბის ალბებში, აქციების წილი 6 ბანკში და 4 საკუთარი ბანკი, იმპორტ-ექსპორტული კანტორა კოპენჰაგენში, სარკინიგზო და სამდინარო კომპანიების აქციათა საკონტროლო პაკეტი, რომ ისეთი მავი და უბაღლო საშუაოს შესრულება, როგორც იყო ტახტზე ვლინა, აზრადაც არ მოსდიოდა. ამისათვის მას სხვა კანდიდატი ჰყავდა, რომელსაც მოელოდა წლები თვალს არ აცთვებდა. დიდი ხანია წარსულს ჩაბარდა მათი ყოფილი თანამშრომლობა, წლიობით ვერ ნახულობდნენ ერთმანეთს. მაგრამ პარეუსი ერთი წამითაც არ იფიცვდა ამ ერთადერთ და განუყოფელ „სოციალისტს“ — ძალაუფლებისა და მსოფლიო ბატონობის მანიით შეპყრობილს, რომელიც მხად იყო საკუთარი მიზნების მიღწევისათვის ყველაფერზე წასულიყო და შეეძლო ყველაზე მდაბალი მიზნები გაემართლებინა დემოკრატიის, ნახევრად სიმპოთილისა და სიკრუის ნიაღვრებით, რომლითაც ასე მდიდარია მარქსისტული და ფსევდომარქსისტული რიტორიკა.

...იმ დროს კი მისი უზარმაზარი, ვულკანური ენერგია ტყეულებრად იხარჯებოდა წვრილმან საქმეებზე და განიცდიდა უსუსურ გაყვრებას ევროპისათვის თავის უმნიშვნელობისა და არარაობის შეგნების გამო, აგრეთვე იმის გამო, რომ ვერ გავლ — საით წარებართა მთავარი დარტყმა, მაგრამ მისი, როგორც მოქნილი რეალისტის გენიალური თვისებები. მისი უპირატესობა და სისასტიკე, უზომო შრომისუნარიანობა და მინიაკალურ — გიპროზური მიმხიდეველობა, რომლითაც იზიდავდა სისხლისმყოფრულ ნაძირალებს, ძალაუფლების უზომო წყურვილი და სუფთა აზიატური დიქტატორული მანერები ყველაფერი ეს, პარეუსის აზრით, ლენინს აქცევდა შეუცვლელ პიროვნებად რუსეთში და მხოლოდ რუსეთში მოქმედებისათვის, მსოფლიო მასშტაბით ის ქრობდ შეუქმნეველი იყო, მაგრამ თუ კი მას ასე მოსწონდა „მსოფლიო პროლეტარიატის ბე-ლადაობა“, ვინ-ვინ და პარეუსი ამის წინა-

აღმდეგი არ იქნება. მიუგეროქსი-გერკიოს (თითონ პარეუსი, არაჩიქვს, კმეკრაი რაიმე პარტიულ თანამშრომლს, არც ერთ ყრილობაზე ხმის უფლება კი არ ჰქონია, მაგრამ 20 წელზე მეტ ხანს, სოლუქციის ზუსტი გამოთქმით, „ფრეკეკვა იდეებს“ თათვის დედინაცვალი-პარტიისათვის), ვინ შეაფასებდა ლენინზე უკეთ მის ბრწყინვალე ჩანაფიქრს. ისინი იფუნენ ციურბიში, ლენინის მიერ ნაქიპავები დარიბული ბინის ვიწრო სამზარეულოში, თითქმის ეხებოდნენ ერთმანეთს უზარმაზარი შუბლებით — ორი დიდი და სამხედრო გენიოსი, კაცმა არ იცის, რა ძალების მიერ დედამიწაზე მოვლენილი რუსეთის დასალუგად! მათ დამანგრეველ გენიას კინაღამ მსოფლიო ცივილიზაციაც შეეწირა. დედამიწას ისინი სამი წლის სხვაობით მოეკლნენ (1867 და 1870 წწ.) და მისი პირიდან ერთდროულად აღიყვანენ (1924) ბოროტი გაუგებრობა...

მართალია, ლენინმა შეძლო სხვებზე უკეთესად ჩასწვდომოდა პარეუსის ჩანაფიქრს, მაგრამ სრულიადაც არ მოსულა აღტაცებაში მასში მონაწილეობის შთააფიქრებას. — რაა რუსეთი? რუსეთი — მღერია! უნდა დავიწყეთ არა რუსეთით! აზრადაც არავის მოუვა რუსეთში მარქსისტული სოციალიზმის აწენება! რუსეთი უბრალოდ მოგვცემს ყველაფერს, რაც გვჭირდება მთელი საქმის მსოფლიო მასშტაბით განახორციელებლად. სისულელეა, რუსეთი დარიბა და გაღებშია ჩაფლული! თქვენ რა — გათულებთ ვინმე მეფის ვალების გადახდას? სიღარიბის შესახებ... თუ ყველას ჯიბეებს გადმოუტრიალებთ, არც ისე ცოტა დავრთვდება. გერმანელები? რა გერმანელები, თქვენ ფიქრობთ მათი ფული მჭირდება? ამ ფულით გერმანელებს გეგმაზე მოკამალი, რადგან გერმანელების გარეშე არაფერი გამოვა. ჯვარს დაეშლით, მაგრამ ჩვენ რა დავგრძელებ? საჭიროა არმია, მაგრამ არა რუსული. სხვაგვარად სტიქია წავლევკავს. გეგმით? გერმანელთა დახმარებით ჩვენ ჯაგჯიგაზი ჩვენ საქმეს და მათ ზურგსუკან შევიძალებით. შემდეგ? — შემდეგ იმ ფულით, რომელსაც რუსეთში ვიმოვიოთ, მოელ ვერაბას ვიყიდოთ. ესაც თქვენი მსოფლიო რევოლუცია! თუ სკრიოზულად — ყველგან გაკეთება ორი მარტოვი ლოზუნგით შეიძლება: მშვიდობა და მწა...

პარეუსს ესმოდა და სწორედ, რომ ლენინს არ ჰყოფიდა სკოლა, რომელი ახრთენება. იგი შებოვილი იყო საკუთარი წარმოდგენებით, დოქტრინითა და უკუურთი იდეებით. მაგრამ უნდა ითქვას, რომ ამავე დროს ის იყო ბრწყინვალე ტაქტიკოსი და პარეუსის ჩანაფიქრში მან ის დაინახა,

რაც თვით პარეუსმა ვერა. სიღვრიის სადგურზე შეხედრა მზარულად, მაგრამ ზედმეტი ემოციების გარეშე შედგა: ცილინ-დრების თავაზიანი ზაქცვით, გულოთიდი ხელისამბრთმეცით, მოკლედ, გერმანულ ენაზე მიქსალმენ ერთმანეთს. მხოლოდ თვალები უბრწყინავდათ: გეგმა შედგა და წარმატებით სრულდება. ფუი ეშმაკს — ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის. ბერლინის ფართი, ცენტრალურ ქუჩაზე — უნტერ დენ ლინდენზე — კვლავ გამოცოცხლდა ჯერ კიდევ XIX ს-ის ბოლის იმპერიალი პრეტენზიულობით აგებული რუსეთის ყოფილი საელჩოს შენობა, რომელიც 1914 წლიდან გამოკეტილი იყო. ეს მოხდა 1918 წლის 20 აპრილს (მარტოვრის დაბადების დღეს. მას მომავალი ფორერი დასავლეთის ფრინტის სანგრებში შეხვდა).

რუსულიდან თარგმანი ზურაბ საგელდო (გაგრძელება იქნება)

რაც თვით პარეუსმა ვერა. სიღვრიის სადგურზე შეხედრა მზარულად, მაგრამ ზედმეტი ემოციების გარეშე შედგა: ცილინ-დრების თავაზიანი ზაქცვით, გულოთიდი ხელისამბრთმეცით, მოკლედ, გერმანულ ენაზე მიქსალმენ ერთმანეთს. მხოლოდ თვალები უბრწყინავდათ: გეგმა შედგა და წარმატებით სრულდება. ფუი ეშმაკს — ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის. ბერლინის ფართი, ცენტრალურ ქუჩაზე — უნტერ დენ ლინდენზე — კვლავ გამოცოცხლდა ჯერ კიდევ XIX ს-ის ბოლის იმპერიალი პრეტენზიულობით აგებული რუსეთის ყოფილი საელჩოს შენობა, რომელიც 1914 წლიდან გამოკეტილი იყო. ეს მოხდა 1918 წლის 20 აპრილს (მარტოვრის დაბადების დღეს. მას მომავალი ფორერი დასავლეთის ფრინტის სანგრებში შეხვდა).

რუსულიდან თარგმანი ზურაბ საგელდო (გაგრძელება იქნება)

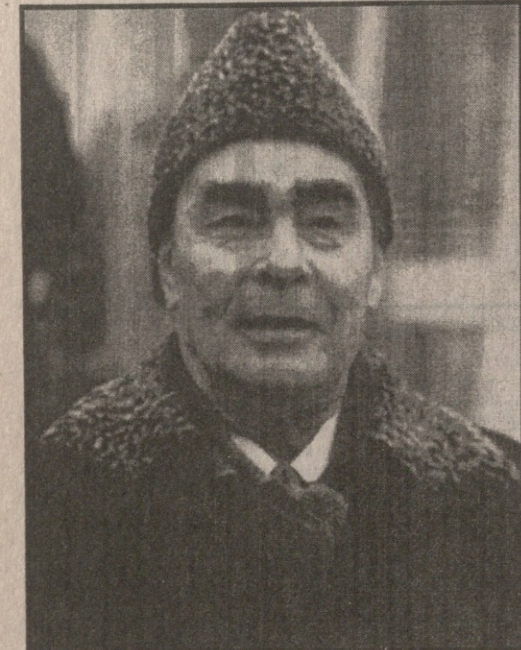
რაც თვით პარეუსმა ვერა. სიღვრიის სადგურზე შეხედრა მზარულად, მაგრამ ზედმეტი ემოციების გარეშე შედგა: ცილინ-დრების თავაზიანი ზაქცვით, გულოთიდი ხელისამბრთმეცით, მოკლედ, გერმანულ ენაზე მიქსალმენ ერთმანეთს. მხოლოდ თვალები უბრწყინავდათ: გეგმა შედგა და წარმატებით სრულდება. ფუი ეშმაკს — ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის. ბერლინის ფართი, ცენტრალურ ქუჩაზე — უნტერ დენ ლინდენზე — კვლავ გამოცოცხლდა ჯერ კიდევ XIX ს-ის ბოლის იმპერიალი პრეტენზიულობით აგებული რუსეთის ყოფილი საელჩოს შენობა, რომელიც 1914 წლიდან გამოკეტილი იყო. ეს მოხდა 1918 წლის 20 აპრილს (მარტოვრის დაბადების დღეს. მას მომავალი ფორერი დასავლეთის ფრინტის სანგრებში შეხვდა).

რუსულიდან თარგმანი ზურაბ საგელდო (გაგრძელება იქნება)

რაც თვით პარეუსმა ვერა. სიღვრიის სადგურზე შეხედრა მზარულად, მაგრამ ზედმეტი ემოციების გარეშე შედგა: ცილინ-დრების თავაზიანი ზაქცვით, გულოთიდი ხელისამბრთმეცით, მოკლედ, გერმანულ ენაზე მიქსალმენ ერთმანეთს. მხოლოდ თვალები უბრწყინავდათ: გეგმა შედგა და წარმატებით სრულდება. ფუი ეშმაკს — ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის. ბერლინის ფართი, ცენტრალურ ქუჩაზე — უნტერ დენ ლინდენზე — კვლავ გამოცოცხლდა ჯერ კიდევ XIX ს-ის ბოლის იმპერიალი პრეტენზიულობით აგებული რუსეთის ყოფილი საელჩოს შენობა, რომელიც 1914 წლიდან გამოკეტილი იყო. ეს მოხდა 1918 წლის 20 აპრილს (მარტოვრის დაბადების დღეს. მას მომავალი ფორერი დასავლეთის ფრინტის სანგრებში შეხვდა).

რუსულიდან თარგმანი ზურაბ საგელდო (გაგრძელება იქნება)

რაც თვით პარეუსმა ვერა. სიღვრიის სადგურზე შეხედრა მზარულად, მაგრამ ზედმეტი ემოციების გარეშე შედგა: ცილინ-დრების თავაზიანი ზაქცვით, გულოთიდი ხელისამბრთმეცით, მოკლედ, გერმანულ ენაზე მიქსალმენ ერთმანეთს. მხოლოდ თვალები უბრწყინავდათ: გეგმა შედგა და წარმატებით სრულდება. ფუი ეშმაკს — ჯერ-ჯერობით ყველაფერი კარგად მიდის. ბერლინის ფართი, ცენტრალურ ქუჩაზე — უნტერ დენ ლინდენზე — კვლავ გამოცოცხლდა ჯერ კიდევ XIX ს-ის ბოლის იმპერიალი პრეტენზიულობით აგებული რუსეთის ყოფილი საელჩოს შენობა, რომელიც 1914 წლიდან გამოკეტილი იყო. ეს მოხდა 1918 წლის 20 აპრილს (მარტოვრის დაბადების დღეს. მას მომავალი ფორერი დასავლეთის ფრინტის სანგრებში შეხვდა).

და სამხედრო კაბინეტის მეთაური — ტუი-ლად როლი მოიპარსავს უღვაშებს. შევა კომინტერნში და 1922 წელს თავს დავდეს ავღანეთის საზღვარზე რევოლუციის სახელით. ОГПУ-ს მიერ ჩატარებული უსასრულოდ მრავალი და უაზრო ოპერაციიდან ერთ-ერთი ოპერაციის ჩატარებისას, მაგრამ ეს მხოლოდ დასაწყისი იყო: უზრუნველყო რა რუსეთის ბლოკადა სამხრეთიდან, პარეუსი მოულოდნელად გამოეცხადა „სოციალ-დემოკრატებს“ და სიღარიბეში ჩაყარდნით რუსულ ემიგრაციას თვლიდა მოსჭრა ბრილიანტის შესაბეჭებისა და ოქროს ბეჭდების ელვარებით.

მისმა ცნობილმა ბროშურამ — „დემოკრატიისათვის, მეფის ხელისუფლების წინააღმდეგ!“ — გარკვეული ხსოვრი გამოიწვია, ვინაიდან დიდხანს ჩუქდ მყოფმა პარეუსმა გახედა პარტიული პუბლიცისტიკის ველზე გამოჩენა „სოციალისტური“ მოძრაობის ამოცანების სრულიად ახალი

1924 წლის აპრილის 20-26-ის ლეონ კუხიას დღეუბანი

გვარძელვა. დასაწყისი
“საქართველო” №№31-44, №4(2000
წ.)

8 ნოემბერი.

კალისტრატე იყო ნახვაზე ირინასთან. საქართველოზე თითქმის არაფერი ახალი არ უთქვამს. საერთო სამშობლოს ცნობებით ნაკლებად გავსუბუნებ. გწივებ მხოლოდ რომ ჩელიაბინსკის ციხიდან ავადმყოფი ტერენტი ზურცილავა მოსკოვში გადმოუყვანიათ. მას დამბლა მოსვლია და ნახევარი სხეული გაკეცია. თან ჭლებიც მოძალდება. საწყალი ტერენტი, რა იმედებით იყო სავსე მეტეხში, შემდეგ იაროსლავშიც გულს იმაგრებდა, ბუნტარობდა, ჩელიაბინსკიდანაც გვეწერდა წერილებს... შეხვდებით კი ერთხელ კიდევ ერთმანეთს?... ჰე, როგორ დაიღწეა საქართველო, როგორ განადგურდა მთელი თაობა, ვინ სად დიდებულა და ვინ სად ჩაკვდა!... კიდევ რამდენი დაიღუპება. რამდენი ვერ ელ-არსება თავისუფალ სამშობლოში მოქალაქის სიკაცხლით ცხოვრებას?!

ტფილისის გაზთებში საინტერესო ცნობები. კახიანის და სეთი დედარბანის წერილები გრძელდება. პირველი არკვევს მომხდარ ამბებს და ეძებს ახალ ღონისძიებებს. მომხდარის დახასიათება, რასაკვირველია, ჩვეულებრივი რუსულ-ჩეკისტურია, მაგრამ მოცინილი ცნობები ზოგი მეტად საყურადღებოა და განსაკუთრებით ჩვენთვის, სამშობლოდან მოშორებულებისათვის. რომელია? მხოლოდ გაზთით თუ გვერდება სინამდვილის ნასურათი და ოდნავ მაინც გაუიგებო მომხდარ ამბებს. ამხანაი საყურადღებოა ნავლევი კ. ანდრონიკაშვილის ჩვენებები. მეტად გამახარია, რომ ასე ღირსეულად და მაგრად უჭირავს მას თავი. ესლა კი ეჭვიც არ მეპარება, რომ 4 სექტემბერს ჩეკის მიერ გამოქვეყნებული დოკუმენტი ან პალოვია, ანდა პალოვს მაინც არ გასცილებია არსებობით. მე მაშინ აღმაშფოთა ამ დოკუმენტმა და არც ვზოგავდი კოტეს და სხვების დასახასიათებლად ეპიტეტებს, მაგრამ ესლა... ესლა, რაიც ვიცი კოტეს თუნდ ორი სიტყვა. მე ბოდიშს ვიხდის მის წინაშე და მიხდა შევძახო: “გაუმარჯოს საქართველოს, მისთვის სიკვდილი უდიდესი გამარჯვებაა!” კოტეს ჩვენებაში მოცემულია ერი გაერთიანებული, ერი შედუღებული, ერი მუშების, გლეხების, ინტელიგენტის, ვაჭარის, ოფიცერის და ყველა, ყველა მისი შემადგენელი ნაწილების, ერთი ოჯახის წევრების, რომელნიც როგორც ქართველები, როგორც ერთი სხეულის ნაწილები მოვალენი არიან ერთნაირად დაიცვან სამშობლო, ერთნაირად გასწირონ თავი თავის საქართველოსთვის. კოტე იყო და არის ერის მესამე განსაზღვრულ პერიოდში და საქართველოს ისტორიის ერთ უმშვენიერეს ფურცელს გადაშლის დროს, ის იყო ყველა პარტიათა კრებულის ხელმძღვანელი და, რასაკვირველია, მასში უნდა ერთიანდებოდეს ერის ზრახვები მთლიანად, ერის სული და მისი ტკივილები. არის ერის ცხოვრებაში მომენტები, როცა პარტიული და კლასობრივი ინტრიგები და ერთმანეთის მოწინააღმდეგე საზოგადოებრივი წრეები ერთნაირად სწრაფენ თავს და ერთ მოავარ მიზანს ემსახურებიან. ასეთ მომენტში იყო კოტე ერის სათავეში. დამარცხდა თუ გაიმარჯვა მისმა შრომამ და თავგანწირვამ, ის მაინც ერს ეკუთვნის მთლიანად. ვერაინ ვერ გავძევავ მას და ვერც მისი საქუთრებს კერძოთ. კოტეს ბრძოლა ჯერ არ დამთავრებულა. მისი ბრძოლა ესლა უფრო პასუხსავება, ვიდრე გუშინ. მან ესლა მტრის წინაშე, სიკვდილის არდღელში სიტყვით უნდა გამოკეთოს ის. რისთვისაც უკანასკნელი წლები ასე თავგანსხვავდა იბრძოდა. იქნებ მისი გასამართლება, თუ ჩვეულებრივად ჩეკისტობა გაასამართლებენ, ათქვეყნებენ მეტს თუ მოკლავენ მის ენას უკვე ნათქვამით. დღეს მაინც ერთი ერთის იმედი აქვდა: კოტე ერს შერმა, კოტემ რაინდულად უპასუხა დამპყრობს ის, რასაც რაინდულადვე აკეთებდა დატყვევებამდე. სეთის დღევანდელი წერილიც არის საყურადღებო. ის უარყოფს, თითქმის საქართველოს ემხრობოდას ევროპა და ამბობს: “განა 7000 ლირა ეყოფოდა

აჯანყებას?” “Курам на смех” თავისებურად უმატებს რუსულად. წერილში არის ერთი საყურადღებო ადგილი. ეს პირათი სეთის შეხება. სოც. დემ. ცუკას მოწვევა ნაძალადევის კრებაზე არჩეულ მუშათა კომიტეტისათვის: “სეთის ყველაფერი ეპატიება, ის რუსი ინტელიგენტია და საქართველოსთან ისლა კავშირი დარჩენია, რომ ქართველ გვარს ატარებს, მაგრამ თქვენ ვინ მოგვით უფლება, რა უფლებით ლაპარაკობთ ასეთი რამეებს და უდიდეს ინტელიგენტ მომენტში ერს დაღატოებთ.” ჭეშმარიტად, მართლაც რუსი ინტელიგენტია სეთი. მას ეს ძალზე ეწეწებოდა, საწყენიც არის, მაგრამ ისიც ხომ ფაქტია, რომ სეთი ქართულ ლიტერატურას მხოლოდ უკანასკნელ წლებში ეცნობოდა და სწავლობდა. მან უფრო მეტი იცოდა და იცის კოხმა პეტროვზე, ვიდრე ქართულ მწერლობაზე. საერთოთ კი სეთის წერილში მხოლოდ სეთისებური ბაღუნია, უკვირია ის, რაც დღეს არავისთვის არ არის გასაკვირველი, ეუცხოება ის, რასაც ესლა მტერიც კი ვერ უხვევს გვერდს და იძულებულია ავათ თუ კარგად მაინც ყურადღება მიამჩიოს, “გვიან ჩამოვივდი, რუსეთიდან და მეუცხოვება რაც ვნახე აქ, ნაციონალიზმით იყო მოწამლული ხალხი.” უნდა აუწიო ამ კაცს ყური და მაგრად წაეკელი უნდა მოარტყა, რა ეუცხოვა, რა გაუკვირდა ამ დიკონს”, განა ისე, უცხოვა, რომ რუსეთის თვითმპყრობელობის დამხობის შემდეგ, როცა მოვიშორეთ მოძალადე დამპყრობი, ქართველი ხალხი დაეპატრონა თავის მიწა-წყალს და ნამეტნებიების მოტანილი რუსული ნამეტნებიკებისგან გაყვა, ხოლო ქართველმა ხალხმა თავის მშვენიერი ქართულით დაიწყო აღორძინება და აზროვნება? ის გაუკვირდა ბნ სეთის, რომ ტფილისი გაქართველებული ნახა, რომ რუსულ არმიების შტაბები ადარ იყო და არც მათი “ფიქსკები გვიმწვენიერებინტერნაციონალურად” ტფილისი. ან იქნებ ის ეუცხოვა, მის მიერ ჩამოთრეულმა რუსის ქალებმა, რომ მისმა რუსებმა “ზოგმა ადგილები ვერ იშოვეს, რადგან ორ მილიონიან საქართველოს უნდაყო ქართულად ლაპარაკი და არა თითო ორთხლა სტრუქტურის ენაზე “სოციალისტობა”. რა პირით ამბობს და როგორ აცხადებს დღეს მაინც ამას სეთი?!” რომელი შოვინიზმი, რომელი კაცობრიობა ნახა საქართველოში სეთი?!” სიტყვებით არ არის სოციალისტებისათვის ამბობდნ უტიფარ ტყვიის და ისიც შენი ერის წინააღმდეგ. მიმართულს? რომელ რუსს, ან სომეხს, ან თათარს ვაწამებდნ ჩვენ? ან იქნებ ის გონია სეთის შოვინიზმი, რომ ქართველ ხალხს ქონია თავსებობა ეოპა რუსეთთან, როცა რუსეთი თითქმის ყოველთვის იჭრებოდა საქართველოს მიწა-წყალზე? ეს თავსებობა და შოვინიზმი კი არა, ეს ჩვენი ეროვნული და სოციალისტური მოვალეობა იყო. “ბაღუნობს-თქვა” – უწოდებ სეთის წერას და მართლაც ბაღუნობს, თორემ ამა რა ჭკაში მოსაყალია ერთ ადგილას ამბობდნ ასეთ აშკარა ტყვიის /და ძველი დედაბერიებით ამტკიცებდნ, რომ მართლა იყავი მგელზე და ტურქალობდნ! ხოლო იქვე ამბობდნ, რომ რუსები კი არ იმარგებინან, ქართველებს ყოიან ადგილებიდან და ქართველი ხალხი ამბობს: “მოვიდეს ვინც უნდა, მაგრამ ქართველი საქართველოში მომილით არ კვდება ბოღესო”. და როცა ასეა გაშვარებული ქართველი საქართველოში, როცა მომეზულს და ადგილიდან დათხოვნილ ქართველს ბოღეს აქვს გულში, რადგან მის ლუკმას რუსი და სხვა მოსულები სჭამენ. თქვენ, ბატონო სეთი, ამას შოვინიზმს უწოდებთ? რა უფლებით, რომელი სამართალი? მომირდეს რუსი საქართველოს, დანებდნ თავისი წილხმდობილი ლუკმა ქართველ მუშას და გლეხს და მაშინ არც იქნება სიძულვილი რუსებისადმი. მაშინ კი დამსახურებულ ზიზღს რუსეთი ვერ მოიშორებს და ვერც თქვენი “ბაღუნო” უშველის რუსებს და შეეცარება მათ თავს ქართველებს, ბნ სეთი!.

9 ნოემბერი.
ფინლანდიდანაც კვლავ გაუგებრობა ჩამოვარდა საქართველოს შესახებ. ფინლანდიის სტოკჰოლმელ ექნის განუცხადებდა: ფინლანდიას ამ საკითხში უკან არ დაუხევია და ერთ ალიგანტს ექცეოდნ გამოსვლა საქართველოს დასაცავად ეო-

ანმებოდა საერთაშორისო უფლებას და კანონიერებას, რომ ეს არის რუსეთის საქმეები ჩარევით”. ამის გამო ს.ს.რ.კ-ის საგარეო კომისარიატი აქვეყნებს ცნობებს და მაჩნია, რომ ფინლანდია არღვევს აღებულ ვალდებულებებს და ებუვა ს.ს.რ.კ შინაურ საქმეებში. წინათ ვამბობდი, რომ ეს მართლაც არ არის რუსეთის ნაწილი. ფორმალურად ის დღესაც კი დამოუკიდებელია. ამ ურყევ პოზიციაზე სდგას ალბათ ფინლანდია და აქედან გამოდის, როცა რუსეთის ესხმის ერთა ლიგაში საქართველოს უფლებების შელახვის გამო.

დღეს ლაპარაკი გვქონდა ამხანაგებს იმის შესახებ, რომ იქნებ მოვიდეს ტფილისის მუშები სკრებაზე არჩეული კომისია ჩვენთან მოსალაპარაკებლათ. ჯერ არ დავდგომივართ განსაზღვრულ გზას და არ მიგვიღია გადაწყვეტილება. ხვალ დილით გავრძელდება კამათი ამაზე. ახალ მდგომარეობას ახალი ტაქტიკა უნდა, მაგრამ არა იმისთვის, რომ პირში ვიფურობოთ, არამედ შესაძლებელ პირობებში ოდნავ გასაქანი მაინც ექნეს ეროვნულ მუშაობას. რა პირობებში შემოიღია უკან დავიხიო და გადავხაზო. დავიხიო მო ჩემი ეროვნული და სოციალისტური ბოღმა და შეძლებისდაგვარად წავიდე თამაშრომლობაზე? თუ რუსეთი: 1/ საქართველოს ახსნის “ნაფხორს” და მისიკემს სამუდამად პიდაპირ შევიდეს სსრკ-ის შემადგენლობაში 2/ გამოყოფს საქართველოს რკინის გზებს, ფოსტატელეგრაფს, 3/ შექმნის ქართულ არმია, 4/ საქართველოს ყველაფერს თავისი საგაქრო ფილიტის ნაწილი და სამხედრო ცალკე ერთეული, 5/ საქართველოს ყველაფერს თავისი საგარეო საქმეების სამმართველოში თავის წარმომადგენელი, 6/ საქართველოს ექნება თავისი უფრო დამოუკიდებელი ბიუჯეტი, 7/ თუ რუსეთი დააპოყოფილებს საქართველოს ტერიტორიალურ უდაო უფლებებს აღმოსავლეთ საზღვარზე და ადამგენს რესპუბლიკის ასეთივე უფლებებს ჯიქეთში და დაგვითხო. 8/ თუ რუსეთი გალად აიღებს, რომ მომადგომისთვის საკავშირო მთავრობის მოქმედება მიმართული იქნება ენერგული ბრძოლისთვის, რათა სომხეთს დაუბრუნდეს ოსმალეთიდან თავისი ტერიტორია და საქართველოს მისი ატრანში, ფოცხოვა, შავშეთი, ისპირი, თორთომი და ჭანეთი. 9/ თუ რუსეთი მისიკემს საქართველოს თავის კეთილ ძირითად თანხას ძველი სამხედრო თანხებიდან. 10/ თუ რუსეთი ეთხვდნ და სამუდამოდ აიღებს ხელს კოლონიალიზმზე, წაიყვანს რუს ნამოსახლარელებს და ჩინოფიკობას, თუ რუსეთი უარს იტყვის თავისი რუსულის ამჟერ კავკასიაში “საერთაშორისობაზე”, რომლითაც თავს აბამს რუსულ საქმეს და ავტობლებს მეფეების პოლიტიკას, 11/ თუ საქართველოს ერთა ლიგაში ეყოლება თავისი წარმომადგენელი როცა რუსეთი შევა ერთა ლიგაში და სხვა და სხვა... ერთი სიტყვით, თუ საქართველოს რესპუბლიკა იქნება მართლა დამოუკიდებელი და თავისუფალ კავშირში რუსეთთან, თუ მას ექნება შერჩენილი სუვერენობის მოავარი ატრბუტები, მაშინ ქართველ ხალხს შეუძლია მართლა მოკავშირება გაუწიოს რუსებს და უკვე განვლილი უბედურებანი ნელ-ნელა, მაგრამ მაინც ამოიწუროს და გზა გაეხანას მართლა თანამშრომლობას და მეზობლობას და არა როგორც დღემდე იყო მტაცებლობას და ძლიერობას და დიდოსაგან სუსტობას და პატარას შექმას. უნდა, რომ უთუოდ დავთბოთ, მაგრამ დე იყვეს ქართული კომუნისტური დიქტატურა და საქართველოს ქართველები მართავენ. შესძლებს ამას მოსკოვი. უნდა მართლა მეზობლობა და მეგობრობა? მაშინ ჩვენც შევძლებთ ბევრის დათმობა და შესათანხმებელი ენის მონახვა.

10 ნოემბერი. 1924 წ. რუსეთი. ქ. სუხალდი. სამონასტრო საყრდობილე. საკანი № 32. ლეო რუხაძე.

დღეს დაიწყო ნამდვილი ზამთარი. ყინვებს მოყვა თოვლი. აღმოსავლეთის

ქარი ქრის და თეთრად ჩაცმული ტიტველი ხეები წმინდანებოვით სვანან ციხის ეზოში. ხან ტოტებს იბერტყავენ და ხან კიდევ ხელახლა იმოსებიან, რომ ზამთრის ღამეში თავი გაიტანონ. რა დიდი მანძილია ზამთრის წინ! დღეს ხალისიანია თოვლის სამოსი, მაგრამ მალე თავს მოგვაწყვენს, დაუსრულებელია მისი ოთხი ცოცი და ერთფეროვანი, მუცამ ნოსლანი და ბუქიანი თევზები. მზე თითქო დაგვეშალა, ის სანატრელად გავიხიხდა.

დღეს წავიკითხე კახიანის უკანასკნელი წერილი. ცოტა ცნობებს კიდევ იძლევა: წინასწარ გაუწმენდათ ქართული ჯარი, დაუთხოვიათ 300 კაცი. ეი, ერთი დევიზიდან ალბათ გაუყრიათ ყველა ერთიკრობა, ეს თურმე “მუშურ-გლეხური” ხელისუფლების შესაანარუნებლად ყოფილა საჭირო. მასვე უფრო კონკრეტულად მოყავს სოც. დემ. ფურცლის მინარხი, რომელიც გამოშვებულია 10 სექტემბერს. ფურცელში მოწოდებაა, რომ შესწვეტოს ხალხმა იარაღით ბროლა, დაეპორონილოს გამარჯვებულ დამპყრობს და ნუ აჟღერებენ თავს იმ ძაღვს, რომელიც არაერთიან სამუშაოების წინაშე არ იხვევს. ეს ფურცელივე აძლევს მეზობლურ და მეგობრულ რჩევას სომხებს, ნუ სარგებლობენ საქართველოს გაჭირვებულ მდგომარეობით და ნუ ესმარებიან დამპყრობთ, ნუ განხდებიან რუსეთის ბრმა იარაღათ. ამ მოწოდებას უწოდებს კახიანი პოგრომებს. ამ კანტი-კუნტი ცნობებით და კახიანისეულ აღსარებით “რომ ტფილისში ისეა დამძიმებული ატმოსფერო, რომ მენშევიკურ პროვოკაციას კომუნისტებშიც კი აქვს ვასავალი” – აშკარა ხდება და მთელი სურათი იშლება ჩვენთვის, თუ რა იყო და რა არის დღეს საქართველოში. რუსეთმა ნაწილობრივად მაინც გააკეთა თავისი საქმე. მან წაუსია საქართველოს სომხები, ეს უკანასკნელები გამოიყენა ბრმა იარაღით და ამიერ-კავკასიის ერთა შორისვე დაატრიალა ის უნდობლობა და სიძულვილი, რაც თვით დამსახურა თავისი პოლიტიკით სამივე ერისაგან. რუსეთი ამით ცდილობს რისხვის თავიდან აცდენას და “შევიდობიანობის თვალთმაქცი დროში” თითქო აკეთებს თავის “კეთილ ინტერნაციონალურ საქმეს”. პო. სახსარელო ხელობა რომიწოვია დინასტიკა, რომელიც კიდევ უფრო მახინჯი და გავლურეული მოიტანა ჩვენში, გაკომუნისტებულმა რუსეთმა... მაგრამ ყველაფერი ეს მოვეჩვენებთ მხოლოდ ერთის შეხედვით, მხოლოდ წუთით თუ იგრძნობთ იჭვს, თითქო რუსეთმა აიცილეს რისხვა და თავისი ნაცადი პროვოკაციით ქვეყანას მოაჩვენა.

თითქო ის არაფერ შუაშია. ნამდვილად კი არასოდეს რუსეთს საქართველოში ისეთი დამარცხება არ განუცდია, როგორც ამ უკანასკნელ ორ თვეში. რუსეთმა მოიკლა თავი ესლანდელი მისი ქართული პოლიტიკით. მან ისე დაიმყვინა და საზიზღარი გახადა რუსული სახელი, რომ საქართველოში ის საუკუნობითაც კი ვერ დამსხრებს პატივისცემას. მტერი ლაპარაკობს ქართულ შოვინიზმზე, ამ ზღაპრებში მას ზოგი ქართველი გვარის ინტელიგენტიც ესმარება, ბნ დედადარიანი წვლებზე ფეხს იდგამს და კანში ძვრება, რომ დამატკიცოს ქართველი ხალხის ესლანდელი ნაციონალისტობა, რომელიც მხოლოდ იმაში გამოიხატება, რომ ქართველ ხალხს თავისი ქართული საკუთარ ჭერს ქვეშ უნდა ცხოვრება და ძალათ მოსულ სტუმრებს ეუბნება: “მეც დამაყენეთ ჩემს ნამწვევ-ნადგამში, ჩემი ნაშრომი, მეც მინდა ვიცხოვრო წუთისოფლადო”. და თუ არის სამართლიანი სიძულვილი და ზიზღი უცხოელებისადმი და განსაკუთრებით რუსებისადმი, მერე ესის ბრალია ეს. ვინ შეატულა საქართველოს რუსეთი? რუსეთმა თვით საბუღკელათ გაიხადა თავისი თავი, მისთვის სავსებით დამსახურებულია ის ზიზღი, რომლითაც აღსავსეა ქართველი ხალხი მისადმი. განა რამდენი წელია მას შემდეგ, რაც ტფილისი მართლაც ქვეყნის სასტუმროს წარმოადგენდა, სადაც გულუხვი ქართველი ხალხი ყველას მასპინძლობდა: რუსეთის პოგრომებიდან გადმოსწვრილებს, პოლონეთიდან რუსეთის მეფეების მიერ გაძევებულებს, ანარქისტაგან დევნილებს, ოსმალეთის დესპოტის მიერ ოსტაკიზმით გაძევებულებს და სხვა?!. და დღეს კი რუსი უცხოელები სძულთ საქართველოში, სძულთ და ეზიზღებათ ისინი, ვინც ყოველ გაჭირვების დროს თავშესაფარს პოულობდა ტფილისში, ხოლო ამ მეგობრობისთვის საქართველოს ზურგადან დანა ჩასცეს და მის სამშობლოში ქართველ ხალხს დღე გაუშვარეს. პო. საწმურხაროა ეს, საწმურხაროა, რომ ქართველი

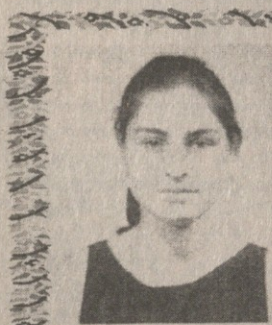
ხალხი აღესილია ასეთი ზიზღით რუსეთისადმი და ყველა მოძალადე სტუმრებისადმი, მაგრამ ჩაუფიქრელი მაინც ერთი წუთით ვისი ბრალია, ვინ შეატულა რუსეთი საქართველოს? და ამ სიძულვილის მოსპობათ და რუსეთის ხელახლა შესავარებლად დღეს ტრიალობს და ცელავს ქართველებს რუსული მახვილი... უგზვრებს ვინაიათ, რომ რუსეთის საქმეს აკეთებენ!.. არა, ისინი რუსეთის საფლავს ამით დღითი დღე აღრმავენენ საქართველოში... ეს სიძულვილი არც ისე მოკლე ფესვებით არის ჩანერგილი, რომ მახვილმა შესძლოს მისი მოგლეჯა. ისლამისაგან განაწამებმა საქართველომ რუსეთს მგლობობა სთხოვა XVIII საუკუნეში. ერთი საუკუნე “მეგობრობდა” რუსეთი საქართველოს და ქართველი ხალხი იტანდა ამ მძიმე უღლებს იმ იმედით, რომ რუსეთის ხალხი მას მართლა უმეგობრებდა და .მეფეთაგან შექმნილ იჭვს გაფანტავდა. მაგრამ რუსეთის ხალხმა ქართველი ხალხის იჭვი გაფანტვის მაგიერ დაადასტურა. ერთი საუკუნე სძულდა იჭვით საქართველოს რუსეთი, მაგრამ იმედი მაინც ქონდა მეგობრობისა, 1921 წელს რუსის ხალხი მოვიდა საქართველოში, რომ ეს იმედი გაფანტა და რუსეთის ტრანაის ნასაქმარი თავის თავზე მიიღო და მისი მემკვიდრეობა ეკისრა. დიახ, მეფეთაგან ჩანერგილი სიძულვილი რუსეთისადმი, კომუნისტურმა რუსეთმა საქართველოს 1921 წ. დაპყრობით უფსკრულამდი გაადრმავა და ამიერიდან ქართველი ხალხის გულში ამ სიძულვილის ვერაფერი ვერ ამოფიქვს. ეს სიძულვილი დღეს წრე გადასულ მწვერვლებამდეა აღწეული. ავგისტო-სექტემბრის სისხლი რუსეთის საფლავია საქართველოში და ის “მონანიებანი”, რომელიც ამოგლეჯა მახვილი პირიდან საქართველოს რუსეთმა, არის სულთანა და სიკვდილის ფსალმუნნი საქართველოში გაკოტრებულ და საზიზღრობამდი მისულ რუსეთის საქმისა... რით შეიძლება ამას რუსეთი? მხოლოდ საქართველოდან წასვლით და ქართველი ხალხის განთავისუფლებით.

დღიურები მოგვაწოდა
გრიგოლ ზარქუაძე
გვარძელვა იქნება

ცენტრი

შეამოწმეთ თქვენი პრუდიცია

- ვის ეკუთვნის რომანი "ედვინ დრუდის საიდუმლო"?
ა) ჯექ ლონდონი;
ბ) ჩარლზ დიკენსი;
გ) ჯონ ოპარა.
 - ვის ეკუთვნის ტილო "მჯდომარე ქალი".
ა) პოლ გოგენი;
ბ) ანრი დე ტულუზ-ლოტრეკი;
გ) პაბლო პიკასო.
 - რამდენი ცხენი მოუკლეს დავით აღმაშენებელს ერწუხის ბრძოლაში (1104):
ა) ორი;
ბ) სამი;
გ) ოთხი.
 - "ვეფხისტყაოსანი" ქართულ ენაზე პირველად დაიბეჭდა:
ა) 1712 წელს;
ბ) 1755 წელს;
გ) 1772 წელს;
 - რომელ ცნობილ კომპოზიტორს უწოდებდნენ თანამედროვენი "მუსიკის შექსპირს"?
ა) ვოფგანგ მოცარტს;
ბ) ფრედერიკ სოპენს;
გ) ჯ.ს.ბაე ვერდის;
 - პირველი ქართველი მოჭადრაკე, რომელიც გავიდა საერთაშორისო სარბიულზე იყო:
ა) ვიქტორ გოლიძე;
ბ) ანდრია დადიანი (ეკატერინე ჭავჭავაძისა და სამეგრელოს მთავრის დავით დადიანის შვილი);
გ) ნონა გაფრინდაშვილი.
 - კარტოფილის სამშობლო:
ა) ცენტრალური ევროპა;
ბ) სამხრეთ ამერიკა;
გ) ავტრალია.
 - ხახვი საქართველოში ცნობილი იყო:
ა) უხსოვარი დროიდან;
ბ) V საუკუნიდან;
გ) VIII საუკუნიდან.
- პასუხები: 1-ბ, 2-გ, 3-ბ, 4-ა, 5-ა, 6-ბ, 7-ბ, 8-ა.

ნათია ბაქანიძეს
გილოცავ და-
ბადების დღეს,
გისურვებ საუკეთე-
სო მომავალს.

გულწრფელი
პატივისცემით:
კოტე წერეთელი

შპს „კარდინალი“
გთავაზობთ კერძო დაც-
ვით და დეტექტიურ მომ-
სახურებას, უფასო იუ-
რიდიულ სატელეფონო
კონსულტაციებს, პროფე-
სიონალი ადვოკატების
მომსახურებას. მისამართი
პუშკინის 5 მე-2 სართუ-
ლი ოთახი 205; 206
ტელ. 93 19 99

დედის მონატრება

პატარა მარიკა შამუგია მე-3 კლასის მოსწავლეა. მას საყვარელი დედიკო ზუსტად რვა თვის წინ ერთერთი ავტოკატასტროფის დროს დაეღუპა. დედის ნახვის ნოსტალგიას მარიკა თავის პაწია ლექსებში გამოხატავს:

დედიკოს

გულით გვიყვარხარ დედიკო,
არ დაგივიწყებთ მე და ნიკუშა
ჩვენ გავიზრდებით სასახელთონი
ისეთი, როგორიც შენს გულს რომ სურდა.

ჩვენ მოგაკითხავთ სასაფლაოზე
გულზე დაგადებთ ვარდებს დედიკო,
სასაფლაოზე აგინებთ სანთლებს
და გავიხსენებთ ხშირად შენს სახელს.

საბუღალტრო და კომპიუტერისა და უცხო ენების შემსწავლელი

კურსები

პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკურ-
ჰუმანიტარული ინსტიტუტი აცხადებს მიღებას
(ქართულ, რუსულ სექტორზე) საბუღალტრო აღ-
რიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შემსწავ-
ლელ 1,5 – თვიან (მოქმედ ბუღალტერთა) და 3-
თვიან (დამწყებთათვის) კურსებზე. გაიცემა სერთი-
ფიკატი. სწავლა დაიწყება 17 აპრილიდან.

აქვე ფუნქციონირებს კომპიუტერისა და ინგლი-
სური ენის შემსწავლელი ინდივიდუალური კურსე-
ბი. მისამართი: პუშკინის 5, მე-5 სართული

ტელ. 99 60 20

საქართველოს სახელმწიფო ფილარმონია სურსებს სილამაზის კონკურსს

“მის საქართველო – ფერია 2000”

კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად ვიწვევთ გოგონებს
5-დან 13 წლამდე. (ასაკობრივი დაყოფით) მსურველი გოგონების
მიღება-ჩაწერა იწარმოებს 1 მარტიდან 10 აპრილის ჩათვლით.
სილამაზის კონკურსი ჩატარდება “შერატონ მეტეხი პალასში” 2000 წლის 22 აპრილს
17 საათზე. ვიღებთ შეკვეთებს დაგეგმილ ღონისძიებაზე დასასწრებად (მაგიდური
სისტემით) ადგილები შეზღუდულია. პროგრამის პროდიუსერები: ია და დოდო ქარ-
დავები.

დაწერილებითი ცნობებისათვის დაგვიკავშირდით:
95-17-42 საქ. სახელმწიფო ფილარმონია.
დავით აღმაშენებლის 136. ოთახი 34.

92-15-41 (ხალაშოს) შაბათ-კვირას.

6. თავისუფლად ვლაპარაკობთ და ვთავაზობთ ქართულ, რუსულ, თურქულ, ინგლი-
სურ ენებზე.

გაზეთ “საქართველოს” საკონსულტაციო ბიუროში წინასწარი ჩაწერა
ტელეფონებით: დღისით 93 18 41, 93 20 36 საღამოთი 52 46 67

ჩვენი მისამართი: თავისუფლების მოედანი, პუშკინის 5, II სართული. ჩვენი დევი-
ზი: “ყოველთვის მზად ვართ დავეხმაროთ ყველას”.

თინკი ყოყმანიშვილი

ბეკონო თინკი. გილოცავ რაზარბიძის
60 წლის შინაშეობას რაჟ. თქვინ ცხოვრე-
ბის შემდგომ წლებშიც გავყოლოდით ეს მ-
ნიობა რა ჯანსაღი შეძრობა. რაც ასე
რიგად საჭიროა ამ მუხტაროს რა ლამაზ
წითლისოფერში. რათა ყოველმხრივად
ამაყმა რა მხრივადშეიქონა გაციოთ გზა
საშეიქონა საყოფიერად. თქვინ საფარეოთი გაციოთ
ამინაში ცანჯაში ყოველმხრივად ჰიროვნება. მგონა მინც
ყოფაში შეიქონა. გაციოთი ის ყოყმანი რაზარბი
ნიობა. რაც ასე რაზარბიობა გაციოთი ბეკონ. ლმინა ბეკ-
ნიობის შუაში გაციოთი თქვინ ლამაზი ოყანი. რაჟ.
თქვინა სალომე რა ანაშა გაციოთი მხრივადსაშო-
წითლისოფერში გაციოთი გაციოთი.

თინკი. თინკი რა თინკი.

მთავარი რედაქტორი
სერგო ჯანაშია

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, თავისუფლების მოედანი, პუშკინის ქ. №5
გაზეთის ინდექსი 66447

შ.პ.ს. გაზეთი „საქართველო“
რეგისტრირებულია თბილისის კრწანისის
რაიონის სასამართლოს მიერ. №06/4-444
ტელ.: რედაქტორი: 93-20-36, რედაქცია: 93-18-41

გაზეთი ხელმძღვანელობს
თავისუფალი პრესის
პრინციპებით.
გამოქვეყნებული მასალაზე
პასუხს ატვირთავს ავტორი.